

Existuje něco víc než život, který známe?

ZA HRANICÍ PŘEDSTAVIVOSTI

Baldwin • Gibson • Thomas

Přeloženo z anglického originálu *Beyond Imagination* vydaného v roce 2013
nakladatelstvím Pacific Press® Publishing Association (ISBN 978-0-8163-4514-4).
Všechna práva vyhrazena.

Autoři přijímají plnou zodpovědnost za správnost veškerých faktů a citací uvedených
v této knize.
Pokud není uvedeno jinak, veškeré citáty z Bible jsou převzaty z Ekumenického překladu.

Vydání druhé

© Advent-Orion, Praha 2014

ISBN 978-80-7172-797-2

ZA HRANICÍ PŘEDSTAVIVOSTI

Existuje něco víc než život, který známe?

ZA HRANICÍ PŘEDSTAVIVOSTI

Baldwin • Gibson • Thomas

Obsah

Kapitola 1

Za obzor představivosti 8

Kapitola 2

Den, kdy se vesmír navždy změnil..... 18

Kapitola 3

Design Země 32

Kapitola 4

Jedinečnost lidí 48

Kapitola 5

Proč se všechno pokazilo?..... 62

Kapitola 6

Plán „Ježíš“ 74

Kapitola 7

Záchrana přichází shora 88

Kapitola 8

Země 2.0 102

Kapitola 9

Dar rovnováhy 116

Kapitola 10

Nový pohled na život 126

**Za obzor
představivosti**

Kapitola 1

Pozorovali jste někdy za jasné noci hvězdnou oblohu? Jak daleko jste dohlédli? Kolik hvězd jste rozeznali? Viděli jste Mléčnou dráhu? Pokud byla temná noc a vy jste byli dostatečně daleko od městského osvětlení, možná jste napříč oblohou zpozorovali slabě zářící široký pás hvězd. Je to pohled do centra naší galaxie – Mléčné dráhy, kde se hvězdy zdají být tak blízko u sebe, až splývají do mléčné, bílé záře.

Jelikož naše sluneční soustava obíhá kolem nevýrazné hvězdy v jednom ze spirálových ramen naší galaxie, jsme daleko od centra všeho dění. Nacházíme se na předměstí naší galaxie, jako malý bod v moři asi dvou set miliard hvězd.

200 000 000 000 hvězd! Ale i za nejtmaší noci bez jediného mráčku dokážou naše oči rozeznat pouze přibližně 3 000 z nich. Ze Země vidíme pouhým okem necelých 9 000 hvězd „poblíž“ naší Mléčné dráhy.

Tisíce let si lidé mysleli, že Země je středem vesmíru a Slunce a všechny hvězdy obíhají kolem ní. Poté, co byl vynalezen první dalekohled, se ukázalo, že se mýlili. Vždy po sestrojení výkonnějšího dalekohledu lidé museli uznat, že vesmír je větší, než si mysleli. Podle současných poznatků nejen naše malá planeta, naše slabé Slunce, ale i celá Mléčná dráha je ve vesmíru jen malou tečkou, která sotva stojí za pozornost.

Jak velký je vesmír?

Jak velký je vesmír? Je větší, než si myslíme. Dokonce větší, než si vůbec dokážeme představit.

Jak daleko jste byli minulý rok? Procestovali jste 35 000 kilometrů? Nebo snad 80 000? Mnozí z těch, kdo kvůli

pracovním záležitostem pravidelně létají, proces-tují každý rok více než 150 000 km. Na noční ob-loze vidíme Měsíc, který je od naší Země vzdálený jen 384 403 km. Přes den zas můžeme pozorovat Slun-

Kdyby měla Země velikost mince, Slunce by bylo velké asi jako koule s průměrem tři metry.

ce, i když přímo do Slunce bychom se dívat neměli. Zdá se nám, že je stejně velké jako Měsíc. Ve skutečnosti je však vzdálené od Země asi 150 milionů kilometrů, což znamená, že sluneční světlo letí na Zemi více než osm minut.

Jak velké je Slunce? Vešlo by se do něj asi milion takových planet, jako je naše Země. Kdyby byla Země velká jako

mince, Slunce by bylo velké asi jako koule s průměrem tři metry. Umíte si to představit? Mohlo by se nám zdát, že Slunce je největší těleso ve vesmíru.

A přitom... všimli jste si někdy při pozorování oblohy souhvězdí Orion? Betelgeuse, ta jasná hvězda na levém rameni Orionu, je tak velká, že kdyby byla hvězdou naší sluneční soustavy namísto Slunce, nevešla by se do kruhové dráhy, kterou opisuje Země, když obíhá kolem Slunce ve vzdálenosti 150 milionů kilometrů. Nevešla by se dokonce ani do oběžné dráhy Jupitera, který je od Slunce vzdálený 778 milionů kilometrů!

Největší dnes známou hvězdou je Canis Majoris. Tato hvězda je tak velká, že kdyby byla Země jako mince a Slunce jako koule s průměrem tři metry, Canis Majoris by měřila čtyři kilometry!

Pokud by byla Země velká jako mince a Slunce jako třímetrová koule, Země by byla vzdálená od Slunce asi na délku fotbalového hřiště. Kdyby však celá naše sluneční soustava – Slunce se všemi svými planetami – byla velká jako mince, Slunce by bylo viditelné pouze pod mikroskopem a nej-

Vírová galaxie

bližší hvězda by byla vzdálená 90 metrů. Kdybychom mohli cestovat rychlostí světla – což je 300 000 kilometrů za sekundu – přes naši galaxii bychom přeletěli za 100 000 let!

Kdyby byla celá naše galaxie velká jako mince – nezapomeňte, je to 200 miliard hvězd – naše sluneční soustava by byla příliš malá na to, abychom ji viděli pod běžným mikroskopem. Ostatní galaxie ve vesmíru by byly od ní vzdáleny od 30 cm do 300 metrů.

Tolik galaxií! Takové množství hvězd!

Kolik existuje galaxií? Ve snaze podívat se dál než kdykoli předtím astronomové nasměrovali Hubbleův tele-

skop na zdánlivě prázdné místo na noční obloze. Nebyly tam žádné viditelné hvězdy, galaxie ani nic podobného. Zaostřili optiku na to „nic“ a expoziční čas určili na 11 dní.

Pak pečlivě zkoumali získaný snímek. V tomto maličkém bodě o rozloze asi 3 % velikosti Měsíce v úplňku objevili více než 10 000 galaxií. Ne hvězd, ale celých galaxií – s miliardami hvězd v každé z nich.

Když zacílili Hubbleův teleskop na totéž místo a čas expozice prodloužili na 23 dní, objevili minimálně dvojnásobný počet galaxií. Na základě těchto studií tzv. Hubbleova hlubokého pole (Hubble deep field – HDF) astronomové odhadují, že v současné době lze vidět ze Země nejméně 175 miliard galaxií. Kolik by to bylo hvězd? Pokud bychom jako průměr počítali 200 miliard hvězd v jedné galaxii (tolik má přibližně naše galaxie), pak by jich podle našich výpočtů bylo asi 350 000 000 000 000 000 000. A tento odhad bude platný jen do té doby, než vyvineme technologii, která nám umožní vidět ještě dál do vesmíru.¹

Zkuste si to představit třeba takto: Až budete příště u moře na pláži, vezměte do dlaně hrst písku. Pokud jsou současné odhady správné, pak je ve vesmíru více hvězd, než je zrněk písku na všech plážích světa. To, co vidíme ze Země, když se v noci podíváme na hvězdné nebe, je jen jako hrst písku.

Dnes už i děti ve škole vědí, že Země není středem vesmíru. Vědci celé roky zvažovali, zda je Země jedinečná – zda je jedinou obyvatelnou planetou ve vesmíru. Nedávno zjistili, že většina hvězdných soustav má planety. Jen v naší galaxii se počet planet odhaduje na více než miliardu.²

Na kolika planetách žijí nějaká zvířata nebo rostliny? Na tuto otázku dosud neznáme odpověď. Je vůbec možné, aby na nějaké jiné planetě existoval inteligentní život? Tuto důležitou otázku si kladou všichni astronomové.

Zázraky vesmíru přesahují hranice naší představivosti! A to jsme nezmínili mlhoviny, kvasary, černé díry a mnohé další fascinující objekty ve vesmíru. Mohlo toto všechno opravdu vzniknout náhodou?

Cesta objevů

Podobné otázky v nás nevyvolává jen vesmír. Co všechny úžasné zázraky života na Zemi? Samotné lidské tělo je velký zázrak! V našem mozku je více neuronových buněk, než je hvězd v naší galaxii!

V této knize budeme zkoumat nejen divy života kolem nás, ale i zázraky naší vlastní existence. Někteří lidé věří,

že věda nabízí odpovědi na všechny naše otázky. Mnozí se však přesvědčili o tom, že ani vědecké výzkumy nedokázaly poskytnout odpovědi, které by naplnily prázdnotu lidského srdce.

Aktivní neuron

Od nejstarších dob své existence se lidé potýkají s velkými otázníky života. Proč jsme tady? Kam směřujeme? Co se s námi stane, když zemřeme? Proč je na světě tolik zla a utrpení?

Tyto otázky si věda neklade. Nenabízí ani odpovědi na nejhlubší touhy a očekávání lidského srdce. To však neznamená, že tyto odpovědi nemůžeme najít.

Vydejme se spolu na cestu objevů. Budeme si všímat zá-
zraků kolem nás. Zjistíme, co spojuje všechny tyto úžasné
věci. Objevíme nejen život, který jsme si nikdy neuměli
představit, ale něco mnohem pozoruhodnějšího – lásku,
která přesahuje hranice naší představivosti.

¹ <http://vtm.e15.cz/stale-hlubsi-hubbleova-hluboka-pole>
<http://www.astro.cz/apod/ap121014.html>

² http://technet.idnes.cz/planety-s-podminkami-pro-zivot-mlecna-draha-fer-/tec_vesmir.aspx?c=A131105_072755_tec_vesmir_skr
<http://www.velkaepocha.sk/2013111021706/Planet-podobnych-Zemi-jsou-v-nasi-Mlecne-draze-miliardy.html>

**Den, kdy se
vesmír navždy
změnil**

Měsíc
nad Zemí

Kapitola 2

V roce 1609 obletěla svět zpráva, že vynálezci v Nizozemí vyrobili zařízení, které umožňuje vidět vzdálené objekty, jako by byly blíž. V té době žil v univerzitním městečku Padova v Itálii muž jménem Galileo Galilei. Galileo byl zpočátku vůči tomuto objevu skeptický. Nevěřil, že je něco takového možné. Brzy však zjistil, jak takové zařízení funguje, sám si jej zhotovil a dokonce vylepšil. Galileův dalekohled přibližoval objekty devětkrát. Mohl se využívat pro vojenské i obchodní účely. Galileo svůj vynález dále vylepšoval. Zanedlouho měl teleskop, který přibližoval dvacetkrát. Začátkem prosince 1609 Galileo namířil svůj teleskop na Měsíc. To, co uviděl, navždy změnilo naše představy o vesmíru.

V té době si většina lidí myslela, že Měsíc je dokonale kulatý a hladký. Už starověký filozof Aristoteles učil, že nebesa jsou dokonalá, jen naše Země je nedokonalá. Ke svému překvapení Galileo zjistil, že povrch Měsíce není rovný. Je pokryt

„Nedokonalý“ Měsíc

pohořími a pláněmi posetými krátery. Tento objev ho vedl k tomu, aby přehodnotil vše, co si do té doby o vesmíru myslel. Usoudil, že nebesa musí být stejně „nedokonalá“ jako Země.

Když Galileo zkoumal povrch Měsíce, překvapil ho

ještě jiný objev. Všiml si, že obloha kolem Měsíce je plná hvězd, které předtím nikdo neviděl. Mléčná dráha byla známa již tehdy. Považovali ji však za oblak plynu nebo prachových částic. Dnes víme, že Mléčnou dráhu tvoří velký počet

hvězd, které se nám jeví, jako by byly velmi blízko u sebe. Září příliš slabě na to, abychom je jasně viděli pouhým okem. Galileo jako první viděl, že existuje mnohem více než 1 022 hvězd, které napočítali staří Řekové. Tento objev pomohl vědcům odhalit, že vesmír je nepředstavitelně velký.

Mléčná dráha je složena z mnoha hvězd, které jsou příliš slabé a natolik blízko u sebe, že je nedokážeme uvidět pouhým okem.

O pár týdnů později čekalo Galilea další překvapení. Když se svým teleskopem díval na planetu Jupiter, objevil malé „hvězdy“, které se držely v blízkosti Jupiteru. Tyto objekty se nejprve objevily na jedné straně Jupiteru, pak zmizely a následně se zase

objevily na druhé straně Jupiteru. Po určitém čase se opět objevily tam, kde je zpozoroval na začátku. Galileo pochopil, že obíhají okolo této planety, tak jako Měsíc obíhá kolem Země. Nejprve viděl tři z nich a pak čtvrtou. V současnosti je pojmenováno již 65 měsíců obíhajících kolem Jupiteru.

Tento objev – že měsíce obíhají i kolem jiných těles, ne jen kolem Země – podpořil myšlenku, kterou se zabýval již astronom Mikuláš Koperník: Země není středem vesmíru. Tak začala vědecká revoluce, která nás ovlivňuje dodnes.

Jupiter a obíhající měsíc

Nový obraz vesmíru

Osudná noc v roce 1609 dramaticky změnila náš pohled na vesmír. Naše planeta tedy není středem vesmíru. Jsme součástí jedné nevýrazné sluneční soustavy, která se nachází v jednom ze spirálovitých ramen jedné z mnoha galaxií. V naší sluneční soustavě i za jejími hranicemi platí stejné přírodní zákony jako na Zemi. Zjistili jsme, že vesmír je nepředstavitelně veliký. Je v něm množství různých druhů hvězd a vesmírných objektů. O některých z nich zatím víme jen velmi málo; mnohé jevy sotva začínáme chápat.

Víme, že vesmír obsahuje obrovské množství hmoty a energie. Navzdory nedokonalým kráterům na Měsíci a na dalších planetách, vesmír je uspořádán do velmi specifických útvarů – slunečních soustav, galaxií, hnízd galaxií... Objevily se dokonce určité důkazy, na základě kterých dnes vědci tvrdí, že vesmír není věčný, ale měl svůj počátek.

Zvykli jsme si, že nové objevy mění naše vnímání světa. Přicházejí nové technologie, nové léky, nové způsoby myšlení. V Galileově době to však nebylo tak jednoduché. Když onu prosincovou noc v roce 1609 Galileo namířil svůj teleskop na Měsíc, netušil, jak moc jeho objevy změní náš způsob myšlení.

Nepředstavitelně velký vesmír

Vesmír je mnohem větší, než si Galileo myslel. Naše Země je součástí soustavy osmi planet a mnoha menších objektů, které obíhají kolem Slunce. Naše Slunce je jednou z miliard hvězd ve vesmíru. Je velmi vzdálené od jakékoli jiné hvězdy. Nejbližší hvězdou k naší sluneční soustavě je Proxima Centauri, která je od nás vzdálena asi 40 bilionů kilometrů, což je přibližně 4,2 světelných let. Ve vesmíru jsou vzdálenosti tak velké, že nepoužíváme míle ani kilometry, ale světelné roky. Je to vzdálenost, kterou urazí světlo za rok při rychlosti 300 000 kilometrů za sekundu. Nezapomeňte, že světlu trvá jen osm minut, než k nám doletí ze Slunce, které je vzdáleno od Země 150 milionů kilometrů.

Kdybychom chtěli doletět na Proximu Centauri raketou, která letí rychlostí 25 000 km/h, zřejmě bychom se tam

nikdy nedostali, protože cesta by nám trvala 175 000 let! Abychom si to uměli lépe představit, uvedu příklad. Kdybyste chtěli znázornit vzdálenost hvězdy Proxima Centauri od Země a použili tečku na konci této věty na znázornění velikosti Země, Proxima Centauri by se nacházela ve vzdálenosti asi 160 km od této tečky. A to je nejbližší hvězda! Většina hvězd je mnohem dál. Dostat se ke kterékoli z nich pomocí technologie, jakou nyní máme k dispozici, je prostě nemožné. Vesmír je mnohonásobně větší, než Galileo nebo kdokoli před ním tušili.

Vesmír plný energie

Vesmír obsahuje nepředstavitelné množství hmoty a energie. Při slovu „vesmír“ si většinou představíme množství hvězd. Ale ve vesmíru je mnoho dalších objektů a jevů, které nevidíme. Neumíme přesně určit, kolik hvězd je ve vesmíru. Pokud však 200 miliard hvězd v naší Mléčné dráze je průměrný počet – a ve vesmíru je minimálně 175 miliard

Galaxie Tykadla

galaxií – pak musí existovat přinejmenším 350 miliard bilionů hvězd. (Toto číslo má 21 nul!)

Viditelné hvězdy tvoří jen asi jednu desetinu hmoty vesmíru. Zbytek připadá na „temnou hmotu“. Jde o tělesa příliš malá a příliš nejasná na to, abychom je viděli. Pa-

tří sem i takzvané „černé díry“, kde je hmota natolik koncentrovaná, že z jejich gravitačního pole neunikne ani světlo. Veškerá tato hmota obsahuje nezměřitelné množství energie.

Vesmírná energie je něco, co přesahuje hranice našeho chápání. Každá jasně svítící hvězda produkuje takový žár, že na ní žhnou i atomy. Naše hvězda – Slunce – má teplotu přes 15 milionů stupňů Celsia. Toto obrovské kvantum energie poskytuje potřebné množství tepla na to, aby ohřálo naši planetu, a dostatečné množství světla, aby na ní mohly růst rostliny, které potřebujeme pro život. A to Slunce není nijak velkou nebo horkou hvězdou ve srovnání s většinou ostatních. Množství energie ve vesmíru je za hranicí naší schopnosti měření, ba dokonce i našich představ.

Velikost vesmíru a nezměřitelné množství energie, které obsahuje, nás přirozeně vedou k otázce: Kde se vzal vesmír? Jak vznikl? Odkud to všechno pochází?

Galaxie Sombrero

Teorie o vzniku vesmíru

Představte si, že máte nafukovací balónek. Vezmete si fix a na balónek nakreslíte tečky vzdálené od sebe asi jeden centimetr. Co se stane se vzdáleností mezi tečkami, když jej nafouknete? Jak se balónek napíná, tečky se od sebe stá-

le více vzdalují. Vědci zjistili, že něco podobného se děje ve vesmíru. Hvězdy se od sebe stále více vzdalují. Je zřejmé, že vesmír se rozpíná, podobně jako balónek plněný vzduchem.

Pokud se vesmír rozpíná, musel být v minulosti men-

ší. Čím více se vrátíme do minulosti, tím menší byl vesmír. Když se vrátíme dostatečně daleko, vesmír se scvrkne natolik, že z něj zůstane jeden téměř neviditelný bod. To by měl být počátek vesmíru. Z tohoto neviditelného bodu se vesmír rozpínal do své současné velikosti. Na základě toho vědci přijali hypotézu, že vesmír má svůj začátek.

Moderní vědci byli zpočátku na pochybách, zda přijmout tuto myšlenku. Astronom Sir Fred Hoyle byl jejím velkým odpůrcem a výsměšně ji nazval „Velký třesk“. Název se však ujal a dodnes tuto teorii nazýváme teorií Velkého třesku. Zdá se, že další studie a objevy svědčily ve prospěch teorie Velkého třesku, proto ji v současnosti přijímá většina vědců.

Teorie Velkého třesku však vyvolává některé zásadní otázky. Co způsobilo, že vesmír vznikl z maličkého bodu,

Hmota není po vesmíru náhodně rozptýlena, ale je uspořádána ve hvězdách, planetách a dalších tělesech.

nebo dokonce z ničeho? Mohlo se to stát náhodou? Nebo za vznikem vesmíru stojí něco – nebo dokonce někdo?

Je za vznikem vesmíru nějaký plán?

Při zkoumání toho, jak dnes vesmír vypadá, nacházíme určité stopy, které svědčí o jeho původu. Důležitými fakty jsou například uspořádaná struktura a přesné zákonitosti, které ve vesmíru platí. Hmota v něm není rozptýlena náhodně. Převážně je seskupena do hvězd, planet a dalších těles. Ani hvězdy nejsou rozptýleny náhodně, ale tvoří galaxie. Galaxie jsou pak seskupeny do galaktických hnízd nebo superhnízd.

Nejúžasnější je to, že vesmír kolem nás přesně splňuje nezbytné podmínky pro existenci života. Jak vysvětlíme takový systém ve vesmíru? Zdá se, že máme tři možné odpovědi: přírodní zákony, náho-

da nebo inteligentní design. Podívejme se na každou z nich jako na potenciální zdroj systému ve vesmíru.

Hnízdo galaxií

Motýlí mlhovina

Přírodní zákony

Je přirozené, že vesmír má takovou specifickou strukturu? Ne. Neexistuje zákon, který by stanovil, že vesmír musí být uspořádan do planet, hvězd, galaxií a hnízd. Mohla ho jednoduše tvořit jen oblaka vesmírného prachu. Pokud se na to podíváme z vědeckého hlediska, musíme vzít v úvahu i druhý termodynamický zákon, podle kterého se původní systém a stav těles časem narušují. To znamená, že kdysi byl vesmír ještě uspořádanější, než je nyní. Žhnoucí objekty

se ochlazují, v důsledku čehož postupně dochází k vyrovnání teplot. Kdybychom vzali v úvahu tento názor a vrátili se na počátek vesmíru, znamenalo by to, že vesmír musel být vytvořen s přesně zadanými výchozími podmínkami.

Z toho vyplývá, že systém, který pozorujeme ve vesmíru, nemůže být výsledkem automatického působení nějakého přírodního zákona. Otázka, zda jsou pořádek a systém ve vesmíru výsledkem nějaké náhody, nebo produktem inteligentního designu, však zůstává nezodpovězena.

Náhoda

Aby vznikl ve vesmíru život, musely být splněny velmi přesné a velmi specifické podmínky. Kdyby se například vesmír rozpínal větší rychlostí, hmota by se rozptýlila příliš rychle a nemohla by tedy vytvořit galaxie; pak by zde neexistovaly ani žádné planety. Na druhou stranu, kdyby se vesmír rozpínal příliš pomalu, veškerá hmota by se shlukla do jedné obrovské hroudy a opět by nemohly vzniknout žádné planety. Ani v jednom případě by život nebyl možný.

Rychlost rozpínání vesmíru musí být stanovena velmi přesně. Narušit rovnováhu tohoto složitého procesu může již rozdíl jednoho desetinného místa z čísla 10^{55} (číslo 10 s padesáti čtyřmi nulami). Šance, že by se něco takového stalo náhodou, je menší, než šance, že by někdo vyhrál v loterii pětkrát za sebou. Kdyby někdo vyhrál v loterii pětkrát za sebou, věřili byste, že se to stalo náhodou? Jistěže ne. Je zřejmé, že náhoda není tím správným vysvětlením vytvoření vhodných podmínek pro život při Velkém třesku.

Inteligentní design

Více než cokoli jiného je to právě uspořádaná struktura vesmíru, která naznačuje, že vesmír byl navržen inteli-

Oblaka prachu v Orlí mlhovině (tzv. Pilíře stvoření)

gentně a za určitým účelem. Vědci zjistili, že vesmír má celou řadu precizně nastavených parametrů – a to právě těch, které jsou podmínkou existence života. Pro život jsou potřebné například molekuly, které vytvářejí orgány, přenášejí energii a zajišťují živiny. Molekuly by však nemohly existovat, kdyby neexistovala přesná rovnováha mezi hmotnostmi různých částic v atomech a silami, které je drží pohromadě. Mnozí vědci, kteří se zabývají přesným nastavením fyzikálních zákonitostí našeho vesmíru, dospěli k názoru, že tato preciznost je výsledkem inteligentního plánu.

Závěr

Náš pohled na vesmír se od dob Galilea dramaticky změnil. Dospěli jsme k poznání, že vesmír je mnohem větší a složitější, než si lidé před několika stovkami let vůbec dokázali představit. Donedávna si mnozí vědci mysleli, že vesmír vždy existoval a bude existovat, aniž by někdy v budoucnu došlo k jakékoli změně. Dnes víme, že měl svůj začátek a je důsledně uspořádaný a precizně nastavený tak, aby umožňoval existenci života. Přestože naše chápání vesmíru se neustále mění, jedna věc zůstává stále stejná: lidé jím byli vždy fascinováni, což je vedlo k otázkám po příčinách života a smyslu vlastní existence.

V následující kapitole budeme pokračovat v našem zkoumání a zaměříme se na to, co je nám bližší – na náš vlastní svět a některé zázračné jevy a schopnosti živých organismů kolem nás.

Design Země

Rybka Klaun
v australském
Velkém
bariérovém
útesu

Kapitola 3

Je jen málo míst na světě s větší rozmanitostí fascinujících forem života, jaké nacházíme ve Velkém bariérovém útesu v Austrálii. Tento ohromný komplex útesů se táhne podél severovýchodního pobřeží země našich protivnožců. Při potápění zde můžete pozorovat obrovské mušle, jejichž tvrdé schránky jsou vlivem nánosů mikroskopických řas zbarvené do zelena. Mezi korály se míhají hejna pestrobarevných ryb. Už samotný korál je zázrak, na který se nemůžete vynadívat. Je to živý organismus duhových barev dlouhý několik kilometrů, který bez ustání mění svou velikost a tvar. V hlubinách jsou ukryty celé kolonie různorodých forem života a nádherných organismů.

Úžasná stvoření

Ještě obdivuhodnější je pozorovat některé detaily života těchto organismů. Například obří mušle žijí v zajímavé symbióze s maličkými

jednobuněčnými řasami, které se jmenují Zooxanthela. Obrovské mušle s délkou asi 120 cm a váhou až do 250 kg leží s rozevřenými lasturami na dně a vystavují svůj masitý plášť slunci. Jednobuněčné řasy Zooxanthela žijí v endosymbióze s buňkami pláště mušlí, kde pomocí fotosyntézy pro ně vytvářejí potravu. Jediná mušle může mít na svém plášti miliony, dokonce miliardy buněk těchto řas. Jde o druh vzájemného soužití, ve kterém každý z partnerů prospívá tomu druhému. Obří mušle se mohou spolu s řasami dožít až sta let.

Takové soužití je mezi živými organismy běžné. Některé formy symbiózy, jako například mezi obří mušlí a maličkou řasou, jsou velmi specifické. Obecně se všechny živé

organismy navzájem ovlivňují způsobem, který je vzájemně prospěšný. Rostliny zachycují energii ze slunečního záření a používají ji na přeměnu vody a oxidu uhličitého na živiny. Při tomto procesu fotosyntézy se uvolňuje kyslík. Živočichové tento kyslík dýchají a přeměňují ho na živiny, aby uvolnili energii na svůj růst a pohyb. Přitom vytvářejí oxid uhličitý, který zas rostliny zpětně používají pro výrobu živin. Tento cyklus se neustále opakuje. Vzájemně prospěšná interakce mezi rostlinami a živočichy umožňuje přežít bohaté škále živých organismů, včetně lidí.

Palolo zelený (eunice viridis) je zvláštní štětinatý červ, který žije v korálech Velkého bariérového útesu i na mnoha dalších místech v jižním Pacifiku. Tito červi, kteří vypadají trochu jako zploštělé žížaly, dorůstají do délky asi 30 cm. Žijí v korálových tunelech, kde se živí řasami. Palolo zelený žije zejména na souostroví Samoa, kde je důle-

žitou součástí tradičních zvyků. Každý rok se v určitý den Samoané brodí mořem a sbírají vajíčka těchto červů. Tato událost je pro místní obyvatele tak významná, že podle ní sestavují místní kalendář.

Vědci zjistili o těchto samoánských červech zajímavá fakta. V období rozmnožování jim naroste ocásek, který se naplní vajíčky nebo spermii. Během tření se ocásek oddělí a vynesou vajíčka na hladinu, kde jsou oplod-

**Z obecného
pohledu všechny
živé organismy
na sebe působí
a jsou si vzájemně
prospěšné.**

něna. Téměř všichni červi v dané oblasti vypouštějí svá vajíčka současně. Přesné načasování tohoto chování je mimořádně důležité a zajímavé. Tření začíná sedm dní po úplňku, tedy mezi 8. říjnem a 23. listopadem. Může se opakovat po dvou až třech dnech. Vrchol hemžení nastává v přibližně třiceti minutách během vysokého přílivu těsně po půlnoci. Červi nějakým způsobem vycítí, že nastal ten správný čas, a všichni vypustí svá vajíčka přibližně najednou. Vajíček je tolik, že Samoané je mohou sbírat a použít jako potravu.

Červi, kteří žijí v jiných oblastech, se mohou třít v jiném měsíci, ale tření je vždy velmi přesně načasované. Tito čer-

Buřňák

vi jsou nějakým způsobem schopni koordinovat své tření. Díky tomu, že všichni reagují na stejný signál z vnějšího prostředí, kterým jsou fáze měsíce, jejich druh přežívá.

Pták buřňák, velký asi jako vrána, je dalším živočichem,

kterého můžeme v určitých obdobích roku vidět u Velkého bariérového útesu. Buřňáci tráví na moři celý svůj život, kromě období rozmnožování. Když se rozmnožují, hnízdí ve skrýších, které si sami vyhloubí.

Buřňáci jsou skvělí navigátoři. Volně si létají přes oceán, aniž by zabloudili. Před východem slunce opouštějí své hnízdní skrýše a vracejí se k nim až za tmy. Musejí znát nejen přesnou polohu svého ostrova, ale i své skrýše. Vědci si nedokážou vysvětlit, jak jsou něčeho takového buřňáci schopni!

Přes den létají nad oceánem. Chytají si malé ryby a chobotnice, které se dostanou těsně pod hladinu oceánu. Vědci podrobili úžasnou schopnost navigace těchto ptáků zvláštnímu testu. Jednu skupinu manských buřňáků letecky přepravili z Velké Británie do Bostonu ve Spojených státech amerických a druhou skupinu do Benátek v Itálii. Obě skupiny se v průběhu dvou týdnů spolehlivě vrátily do svých hnízdních skrýší ve Velké

Řada dalších tvorů dokáže cestovat stovky, nebo dokonce tisíce mil a vrátit se na to samé místo, odkud se na svou cestu vydali.

Migrující ptáci

Mořská želva

Británii. Buřňáci běžně nad pevninou nelétají, proto bylo ještě pozoruhodnější, že dokázali najít cestu domů.

Jiný druh, buřňák temný, migruje z antarktických vod do Kalifornie, na Aljašku a do Japonska a pak se vrací. Na této cestě přeletí přes 62 tisíc kilometrů. Buřňáci jsou mezi živými organismy opravdovým zázrakem.

Celá řada dalších organismů má schopnost cestovat stovky, ba dokonce tisíce kilometrů a vrátit se na stejné místo. Lososi jsou známí svou schopností vrátit se na místo, kde vyrůstali. Mořské želvy procestují tisíce kilometrů mezi Ka-

ribikem a ostrovy v Atlantském oceánu. Miliony zpěvných ptáků migrují každoročně mezi Evropou a Afrikou nebo mezi Severní a Jižní Amerikou. Jejich migrační instinkt a orientační schopnosti při cestě na takové vzdálenosti jsou považovány za nejpodivuhodnější zázraky ve světě živých organismů.

Náš úžasný svět

Kromě zmíněných živočichů je v přírodě mnoho dalších záhad, které ještě potřebujeme prozkoumat. Jak například vytváří svatojánská muška světlo? Jak vyrábí rejnok elektrické výboje? Jak se netopýr dokáže orientovat ve tmě pomocí echolokalizace? Jak se housenka promění v krásného motýla?

Monarcha stěhovavý

Málokdy přemýšlíme o tom, co je vlastně potřeba k tomu, aby mohl existovat život. Když vědci zkoumali vesmír, stále více si uvědomovali, jak je náš svět jedinečný a úžasně vytvořený. Zaznamenali mnoho přesných a specifických podmínek nezbytných pro to, aby se zachoval život. Samotná Země je velmi pečlivě navržena právě pro existenci života.

Živé organismy musí mít pro svůj život správnou kombinaci podmínek životního prostředí. Mezi ně patří vhodný zdroj energie (např. sluneční záření), suroviny pro vytvoření buněk a tkání (živiny), vhodné médium, ve kterém může proběhnout chemie života (voda), a vhodné teploty pro odpovídající chemické reakce. Víme, že v relativně blízkém vesmíru neexistuje jiné místo, které by mělo správnou kombinaci všech těchto vlastností nezbytných pro existenci živých organismů. (V poslední době byly objeveny některé planetární systémy podobné našemu, což se stalo velmi zajímavým předmětem vědeckého bádání.)

Jak všichni víme, sluneční záření poskytuje energii všem živým organismům. Jen několik bakterií získává energii

z chemických reakcí hluboko v moři, ale ty jsou výjimkou. Sluneční světlo je tak běžnou a samozřejmou součástí našeho každodenního života, že si už ani neuvědomujeme, jak je nesmírně důležité.

Světlo je energie ve formě elektromagnetického záření. Síla tohoto druhu energie může být různá. Některé typy, například paprsky gama, jsou tak silné, že mohou snadno zničit život. Jiné typy, například radiové vlny, jsou tak slabé, že nemohou poskytnout energii potřebnou pro život. Světlo vlnových délek, které jsou viditelné lidským okem (vlnové délky mezi ultrafialovým a infračerveným zářením), má právě přiměřené množství energie. Je dost silné, aby spustilo některé chemické reakce, ale ne natolik silné, aby zničilo molekuly, které tvoří těla živých organismů. Fakt, že naše Slunce produkuje právě tento typ světla, je jedním z nejdůležitějších předpokladů existence života na Zemi. Většina hvězd v našem vesmíru neposkytuje správné množství energie na to, aby podporovaly život v takové formě, jak ho známe. Náš svět a naše Slunce jsou jedinečné!

Slunce však neprodukuje pouze světlo, které poskytuje energii živým organismům; vytváří také přiměřené množství tepla pro život na Zemi. Teplota Země je určena celkovým tepelným výdejem Slunce, vzdáleností Slunce

Není to však pouze světlo, čím Slunce zajišťuje energii živým organismům; vytváří také přiměřené množství tepla pro život na Zemi.

od Země a schopností Země teplo udržet. Kdyby byla Země dále od Slunce, byla by příliš studená. Pokud by byla blíže, byla by příliš horká. Oxid uhličitý a vodní pára v naší atmosféře pomáhají zadržovat sluneční teplo, čímž udržují přijatelnou teplotu. Pokud by naše atmosféra obsahovala více těchto plynů, náš svět by byl velmi horký. Kdyby v atmosféře tyto plyny nebyly, náš svět by byl příliš studený. Vhodná teplota se udržuje také rychlostí, kterou se Země otáčí kolem své osy, a rozložením kontinentů a oceánů na povrchu Země.

Udržení života na naší planetě závisí na správné interakci mezi Zemí, její atmosférou, zářením Slunce a vzdáleností Země od Slunce. Kdyby se jeden z těchto faktorů dramaticky změnil, život na naší planetě by mohl snadno zaniknout.

Zachování života na naší planetě závisí na správné interakci mezi Zemí, její atmosférou, zářením Slunce a vzdáleností Země od Slunce.

Pro život jsou také potřebné zdroje surovin a chemické reakce, které mezi nimi probíhají. Země poskytuje obojí, a to ve správných kombinacích. Voda je jedním z nejdůležitějších prvků umožňujících život a naše Země jí má dostatek. Zdá se, že i některé další planety a měsíce v naší sluneční soustavě mají nějakou vodu, ale žádné

stabilní vodní plochy, jako má naše Země, na nich nenacházíme. Voda je natolik zásadní pro život, že vědci, kteří pátrají po životě na jiných planetách, nejprve hledají vodu.

Pokud žádnou vodu na dané planetě nenacházejí, nemá pro ně smysl zkoušet najít život.

Voda je pro život absolutně nezbytná. Vytváří prostředí, ve kterém dochází k různým chemickým reakcím. Rozpouští mnoho látek a zajišťuje jejich přenos v tělech živých organismů. Bez vody by nemohlo probíhat množství chemických reakcí nutných pro život.

Voda také přenáší teplo v prostředí, což pomáhá udržet a mírnit teploty na Zemi. Velké vodní plochy zmírňují klima, v důsledku čehož mají pobřežní oblasti obvykle mírnější podnebí než oblasti, které jsou dále od moře. Voda také pomáhá živým organismům udržet si příznivou teplotu.

Při pocení se voda z kůže odpařuje, čímž se naše tělo zbavuje přebytečného tepla. Kdyby na naší Zemi nebylo tolik vody, bylo by tu mnohem méně života.

Voda má celou řadu dalších vlastností, které pomáhají organismům přežít. To, že led plave, umožňuje rybám v řekách a jezerech přežít, když povrch zamrzne. Kdyby led klesl ke dnu, voda v jezeře by zamrzla úplně, což by způsobilo smrt většiny organismů. Voda absorbuje kyslík potřebný pro ryby a vodní organismy. Molekuly vody mají zvláštní schopnost – vzlínavost, což jim umožňuje vystupovat v ka-

pilárách proti směru gravitace. Díky tomu voda vystoupá až k vrcholům vysokých stromů. Voda v tekutém skupenství snadno proudí po povrchu a prosakuje půdou. Rozpouští přitom živiny nutné pro výživu rostlin. Zároveň poskytuje vlhké prostředí pro další půdní organismy. Naše Země je jediné nám známé místo, kde je k dispozici dostatek vody pro život.

Pro existenci života je nezbytná celá řada prvků a sloučenin nacházejících se na Zemi. Důležitý je zejména uhlík, který má schopnost chemicky reagovat a vytvářet různé sloučeniny. Uhlík má natolik specifické vlastnosti, že bychom ho mohli považovat za unikátní prvek. Na naší Zemi je dostatek uhlíku pro obrovské množství živých organismů. Pro život je potřebný také vodík, kyslík, fosfor, dusík, síra a mnoho stopových prvků. Naštěstí všechny tyto prvky jsou na Zemi k dispozici. Existuje i mnoho jedovatých a škodlivých prvků a sloučenin. Na Zemi se však vyskytují vzácně a v omezeném množství. Dostupnost potřebných

prvků a omezený výskyt toxických prvků jsou nezbytnými podmínkami pro přežití a jedním z faktorů, díky kterým je náš svět jedinečný.

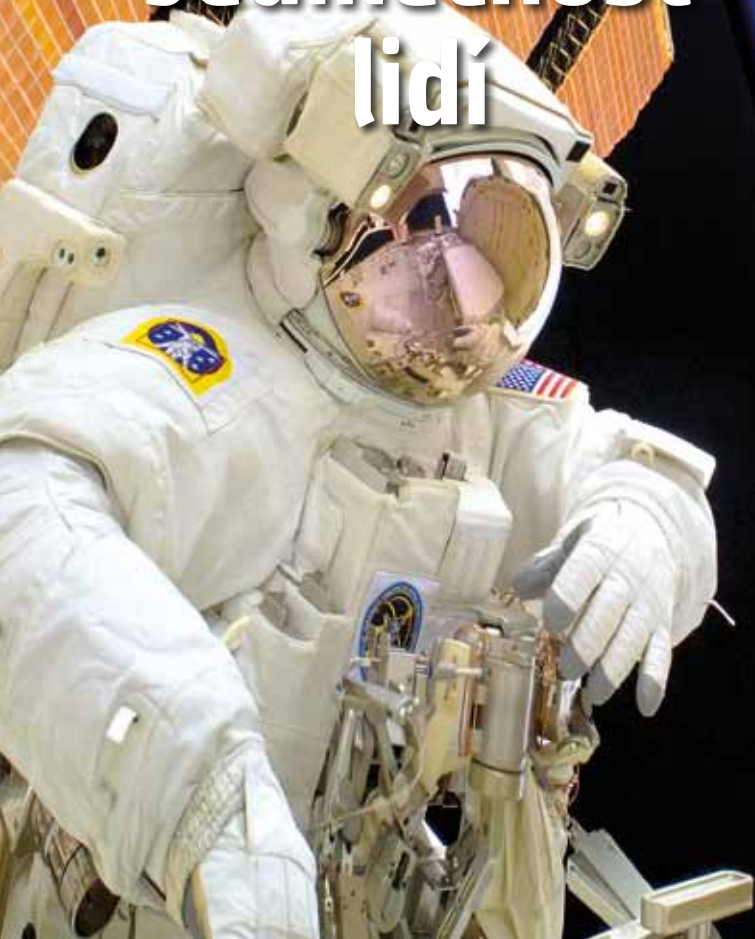

Závěr

Žijeme v naplánovaném světě s ideálními podmínkami pro život. Jsme obklopeni živými organismy s úžasnými schopnostmi a vzájemně prospěšnými vztahy. Tyto organismy překypují rozmanitostí tvarů, barev, chování a žijí v rozdílném životním prostředí. Všechna tato fakta napovídají, že za tím musí být vyšší inteligence – Stvořitel, jehož záměrem bylo, aby svět byl zajímavým a nádherným místem pro život.

V dalších kapitolách budeme hovořit také o tom, proč došlo k narušení této citlivě nastavené rovnováhy, jehož důsledkem je devastace a smrt. Nezapomeňme však, jak úchvatný a nádherný je náš svět! Následující kapitola se zaměřuje na zázračné schopnosti lidí – schopnosti, které překvapivě nemají nic společného s přežitím.

Jedinečnost lidí

Kapitola 4

Uhodli byste, co se stalo 20. července 1969? V ten večer stály tisíce lidí venku a upřeně hleděly na oblohu a na Měsíc. Přibližně 500 milionů lidí sledovalo v televizi, jak Neil Armstrong, Michael Collins a Buzz Aldrin přistáli s lunárním modulem nazvaným Orel v Moři klidu na Měsíci. Na Měsíci stanuli první lidé. Nebylo pochyb o tom, že se děje něco dramatického a historicky významného.

V květnu 1961 oznámil americký prezident John F. Kennedy záměr vyslat kosmickou loď, která by bezpečně dopravila lidi na Měsíc a zpět. Tento záměr zopakoval ve svém projevu v září 1962. Jeho projev se proslavil jako Kennedyho řeč „Rozhodli jsme se letět na Měsíc“, která inspirovala miliony lidí k velkým plánům. Poslat lidi na Měsíc byla velkolepá myšlenka, jejíž realizace v sobě skrývala velká rizika. Neexistovala záruka, že tento záměr skončí úspěchem. 24. července 1969 kosmonauti přistáli ve vodách

Tichého oceánu a v pořádku se vrátili domů. Okamžitě se stali slavnými, protože riskovali všechno. Dokázali to, co předtím nikdo nikdy neudělal. Astronauti však opakovaně veřejně prohlašovali, že za tímto úspěchem stojí především úsilí tisíců vědců a techniků. Jejich úspěšný let na Měsíc by nemohl být proveden jedním nebo několika jednotlivci. Vyžadoval roky práce mnoha vysoce erudovaných odborníků.

Čím jsou lidé jedineční

Úspěch mise Apollo 11 byl velkolepým výsledkem lidského snažení. Dlouhodobé projekty, jakým byla mise Apollo, nejsou v lidské společnosti ničím výjimečným. Jsou spe-

Apollo 11

cifické pouze pro lidi. Žádný jiný druh není něčeho takového schopen. Žádná jiná stvoření nerealizují projekty, které by zahrnovaly léta koordinované práce mnoha jednotlivců.

Proč tomu tak není? Vždyť řada jiných tvorů má větší

populace. Navíc víme o úžasných schopnostech zvířat, které lidé nemají. Lidé neumějí létat jako ptáci, plavat jako ryby nebo šplhat jako opice. Ale dokážou cestovat vzduchem

nebo po vodě a díky svým zvláštním schopnostem se dostat na kterékoli místo na zemi.

Tím se liší od ostatních tvorů. Dokážou to, co jiný tvor nedokáže. Lidé vymýšlejí velkolepé plány, překonávají problémy, realizují své představy a projekty. Schopnost plánovat, myslet a dosahovat cílů, které nikdy předtím nebyly provedeny, jsou jedinečnými vlastnostmi charakteristickými jen pro lidi.

Řeč je další výjimečnou schopností lidí. Mnoho zvířecích druhů umí komunikovat, některé překvapivými způsoby. Ani jeden z nich však neumí mluvit jako lidé. Jasná komunikace pomocí řeči je nezbytná pro koordinaci činností, které vedou k úspěšné realizaci naplánovaného projektu.

Další jedinečnou lidskou charakteristikou je kombinace sebeuvědomění a svobodné vůle. Jako lidé jsme schopni

rozeznat sami sebe jako jednotlivce a rozhodovat se, jak se budeme chovat. Tato kombinace nás dělá odpovědnými za naše rozhodnutí. Dává nám vědomí morálky. Tento morální smysl motivuje mnoho lidí, aby se chovali odpovědně a spolehlivě, což nám umožňuje spolupracovat v rozsahu vysoce přesahujícím něco, čeho mohou dosáhnout zvířata. Na projektu Apollo pracovaly tisíce techniků, kteří si navzájem důvěřovali. Zvířata nemohou dosáhnout takových výsledků zčásti i proto, že nemají onu kombinaci sebevědomění a svobodné vůle, která je potřebná pro vědomí morálky a odpovědnosti.

Další z oblastí, které jsou pro lidstvo jedinečné, je náboženství. Žádný jiný druh živých organismů si nemůže vytvářet náboženské zvyky. Chybí jim totiž svobodná vůle a vědomí vlastní hodnoty. Ačkoli to může znít zvláště, můžeme říci, že k úspěchu mise Apollo přispělo i křesťanství. Poskytlo totiž filozofické zákla-

dy – způsob myšlení nezbytný pro vývoj vědy. Věda by se nemohla vyvinout v kultuře, která se domnívá, že příroda je ovládána bohy, kteří žijí v chaosu a neustále mezi sebou

i s lidmi bojují, jak tomu bylo v dobách řecké nebo římské mytologie. Nikdo nemohl předvídat náladu bohů, natož aby zkoumal přírodní zákonitosti a děje.

Křesťanství učí, že Bůh stvořil a řídí přírodu i celý vesmír prostřednictvím jasně stanovených zákonů, které je třeba poznávat a respektovat. Proto má smysl snažit se objevit zákony, kterými se řídí příroda i celý vesmír. Křesťanství

přispělo k úspěchu vědy tím, že vytvořilo kulturu, v níž se mohla věda rozvíjet. S tímto názorem zřejmě nebudou souhlasit ti, kdo odmítají existenci Boha, který aktivně zasahuje do dění ve vesmíru, ale to je téma, které by potřebovalo větší prostor k diskusi.

Jako lidé jsme schopni rozeznat sami sebe jako jednotlivce a rozhodovat se, jak se budeme chovat.

Proč jsou lidé jedineční

Na první pohled je jasné, že lidé jsou jedineční mezi všemi druhy na Zemi. Proč je tomu tak? Na první pohled se v mnohém podobají ostatním savcům: mají ruce a nohy, rozmnožují se podobným způsobem, mají podobné geny. Tak proč se tolik liší od zvířat? Na tuto otázku existují dvě velmi odlišné odpovědi: tou první je evoluce, tou druhou kreacionismus.

Evoluční teorie tvrdí, že lidé jsou prostě jen pokročilejšími druhy lidoopů, u nichž se vyvinul dokonalejší mozek. Náš jazyk a řeč, naše sebeuvědomění a mechanické

schopnosti jsou vnímány pouze jako vylepšení toho, co dokážou i jiné druhy. Mnoho evolucionistů dokonce tvrdí, že lidé žádnou svobodnou vůli ani morálku, která je s ní spojena, ve skutečnosti nemají, ačkoli se to tak může zdát.

S tímto pohledem na svět se spojuje mnoho nesrovnalostí. Jedním z nejvíce znepokojujících problémů je to, že evoluční procesy –

které by měly existovat jen na to, aby zajistily přežití – nevysvětlují, proč mají lidé schopnosti zdaleka přesahující ty, jež jsou nezbytné pro přežití. Proč lidé oceňují a rozvíjejí umění, hudbu a krásu? Jakou evoluční výhodu nám dává schopnost nakreslit obraz, složit báseň nebo mít radost z květin? Existuje celá řada podobných námitek, které bychom mohli v této souvislosti vznést. Pro mnoho lidí to znamená, že evoluční teorie není dostačujícím vysvětlením mimořádných lidských schopností.

Kreacionismus předpokládá, že lidé byli stvořeni Bytostí, která přesahuje naše chápání, podobně jako konstruktér

auta přesahuje automobil, který vytvořil. Mohlo by to vysvětlovat, proč i my máme schopnost tvořivě myslet? Pokusme se nyní krátce věnovat kreacionistickému pohledu na vznik světa a zvážit tuto možnost.

Bible v knize Genesis popisuje lidi takto:

1. Byli stvořeni z hlíny – tedy ze stejných stavebních jednotek jako všechny ostatní druhy na Zemi. Základním prvkem těchto stavebních jednotek je uhlík.
2. Byli stvořeni ve dvou podobách – jako muži a ženy. Mají orgány, které se vzájemně doplňují a umožňují reprodukci, tedy schopnost tvořit nové jedince svého druhu.
3. Byli stvořeni k Božímu obrazu – to znamená, že jejich schopnosti byly odrazem schopností jejich Tvůrce.

Není pochyb o tom, že první dvě části biblické zprávy jsou přesné. Základní stavební jednotkou našeho organismu jsou sloučeniny uhlíku, stejně jako je tomu u ostatních živých organismů na Zemi. Lidé se mohou rozmnožovat a vytvářet tak nové generace. Co by to znamenalo, kdyby byla pravdivá a přesná i poslední část biblické zprávy o stvoření lidí?

Obraz Boha

Pokud jsou lidé jedineční v tom, že byli stvořeni „k Božímu obrazu“, pak dává smysl, že máme schopnosti, které ostatním zvířatům chybí. Jak souvisí naše jedinečné schopnosti s tím, co nám Bible říká o Bohu Stvořiteli?

Co například vztahy? Pokud Bůh stvořil lidi jako muže a ženy, pak Boží obraz musí být nejlépe pozorovatelný ve vztahu těchto dvou bytostí. Bible popisuje Boha jako vztahovou bytost; někoho, kdo chce žít ve vztahu s lidmi. Stejně jako Bůh, i my jsme vztahové bytosti. Žijeme v rodinách, společenstvích, národech. Vše, co děláme, se soustřeďuje na to, v jakém jsme vztahu k ostatním.

Lidská schopnost navazovat vztahy s druhými může být jednou částí Božího obrazu v nás.

Jak jsme již řekli, lidská kreativita zdaleka přesahuje cokoliv, co by bylo potřeba k přežití. Tato kreativita umožňuje lidem řešit množství komplexních problémů – například realizovat tak nepředstavitelnou myšlenku, jakou bylo vyslání člověka na Měsíc. Mohli bychom uvést mnoho dalších příkladů lidské kreativity při řešení problémů. Za myšlenkou stvoření se však skrývá něco víc. Člověk dokáže nejen řešit složité problémy, ale svou tvořivost projevuje i v oblastech, které k přežití vůbec nepotřebuje – jako je například umění nebo smysl pro krásu.

Pokud náš svět vytvořil Bůh, pak musel milovat krásu. Lidé vytvářejí barevné malby, dramatické sochy, skvělé budovy, mosty a mnoho druhů hudby. Ale to vše je jen napodobeninou krásy západu slunce, květin, přírodních útvarů a zpěvu ptáků. Je možné, že lidé milují krásu, pro-

Lidská schopnost navazovat vztahy může být jednou částí obrazu Boha.

tože byli stvořeni k obrazu Boha, který tvoří nádherné věci a miluje krásu?

Pokud byli lidé stvořeni Bohem, pak to zřejmě vysvětluje, proč máme schopnost kreativně myslet, plánovat a proč si ceníme krásy. Může to vysvětlovat, proč mají lidé vědomí vlastní hodnoty a svobodnou vůli. Může to vysvětlovat, proč dokážeme mluvit a rozumět jiným. Může to vysvětlovat, proč jsou pro nás vztahy tak důležité.

Poslání lidí

V příběhu stvoření, jak jej zaznamenává biblická kniha Genesis, dává Bůh lidem poslání. Jejich úkolem je spravovat přírodní zdroje a starat se o přírodu. Bůh stvořil Zemi – a lidé se o ni mají starat. (Více se o tom dočtete v Genesis 1,28.)

Bůh přikázal prvním lidem, aby se „množili“, tedy aby měli děti a rozšiřovali populaci. To znamená, že mají zakládat rodiny a společenství. Rodina je základní buňkou společnosti. Pokud je Bůh vztahová bytost, pak odrážet jeho obraz znamená vytvářet silné rodiny. Kromě toho dostali za úkol spravovat přírodní zdroje. Pokud se v lidech odráží Boží obraz, ke všem tvorům na zemi se budou chovat zodpovědně a budou chránit životní prostředí.

Žel, nedá se říct, že bychom přírodní zdroje spravovali zodpovědně. To, jak jsme znečistili vzduch a vodu, až do úplného vyhynutí lovili některé druhy zvířat a dovolili, aby další byly vyhubeny, protože jsme jim zničili jejich pří-

rozené životní prostředí, svědčí o opaku. Příliš často jsme dali přednost zisku a chamtivosti před odpovědným plánováním budoucnosti.

Stále se však můžeme rozhodnout, že o Zemi budeme pečovat a chránit ji. Schopnosti spravovat, uvažovat od příčiny k následku, kreativně plánovat a spolupracovat daleko přesahují cokoli, co potřebujeme k prostému přežití, jak tvrdí evoluční teorie. Péče o stvoření vyžaduje právě tyto schopnosti, které jsou jedinečné pro lidi stvořené „k Božímu obrazu“.

Závěr

Lidé jsou jedineční! Biblický příběh o stvoření vysvětluje proč. Poskytuje odpověď na otázku, proč mají lidé schopnosti, které přesahují potřeby přežití. Odhaluje, co může být účelem těchto zvláštních schopností.

Odrážejí naše schopnosti „obraz Boha“? Jsou naše schopnost navazovat vztahy a naše kreativita výsledkem náhody? Vytvořily se naše láska ke kráse, naše jazykové schopnosti, naše abstraktní myšlení a naše svobodná vůle jen tak, bezúčelně? Zdá se neuvěřitelné, že právě tyto charakteristiky, které nás dělají lidmi, by byly produktem šťastné náhody.

Pokračujme na naší cestě objevů a zkusme se zaměřit na další otázky, na které věda nezná odpověď. Pokud

**Lidé mají výjimečná
obdarování.
A biblický příběh
o stvoření vysvětluje,
proč tomu tak je.**

dokonalý Bůh stvořil dokonalý svět, jak je možné, že všude kolem sebe vidíme narušenou rovnováhu, zničené vztahy, zlo, násilí, nemoci a smrt? Jak je možné, že se dokonalý svět tak pokazil? Proč se i dobrým lidem stávají špatné věci?

A photograph of a severely damaged, multi-story building, likely a historical structure, with significant portions of its facade missing. The remaining walls are light-colored and show signs of fire damage, including dark charring and exposed brickwork. Large, irregular openings in the upper levels suggest structural collapse. The foreground is dominated by dark, jagged, and charred debris, possibly remnants of a roof or other parts of the building. The sky above is bright blue with scattered white clouds. Overlaid on the center of the image is the text 'Proč se všechno pokazilo?' in a bold, white, sans-serif font with a subtle drop shadow.

**Proč se
všechno
pokazilo?**

Kapitola 5

Prvního listopadu 1755 byl v Portugalsku důležitý náboženský svátek. Za běžných okolností by se král Josef I. a jeho manželka královna Mariana Victoria Španělská připojili k zástupům a účastnili se dopolední bohoslužby v jednom z velkých kostelů. Ale jedna z jejich dcer si přála strávit svátek na venkově. Byl nádherný den, a tak král souhlasil. Všichni členové královské rodiny se hned na úsvitu zúčastnili ranní bohoslužby a pak opustili královský palác Ribeira na břehu řeky Tagus, aby si užili klidný den na venkově. V té chvíli netušili, že svůj domov už nikdy neuvidí.

To ráno asi kolem 9:40 došlo k náhlému posunu tektonických desek na mořském dně nedaleko portugalského pobřeží, jehož následkem bylo jedno z největších zemětřesení v dějinách. Jeho síla se odhaduje na 8,5 až 9 stupňů Richterovy stupnice. Záznamy z tohoto dne nasvědčují, že v rozmezí deseti minut došlo ke třem výrazným

otřesům, přičemž druhý byl nejsilnější. Ačkoli se na mnoho detailů postupem času zapomnělo, lisabonské zemětřesení z roku 1755 vstoupilo do historie jako jedna z největších přírodních katastrof. Byly zaznamenány otřesy od Finska po Afriku. Vlny tsunami různých velikostí zasáhly sever Afriky, Francii, Anglii, Irsko, Belgie, Holandsko i Karibské ostrovy.

Zemětřesení zasáhlo větší část Lisabonu. Zničen byl královský palác s knihovnou, v níž bylo 70 000 svazků knih, královská katedrála a sbírky umění nevyčíslitelné hodnoty. Kostely plné věřících se zhroutily a v jejich troskách zahynuly stovky lidí. Tisíce domů a dalších budov byly zničeny

nebo poškozeny. Lidé, kteří přežili, vybíhali ven do bezpečí a shromažďovali se kolem pobřežních doků, kde nebyly budovy, které by na ně mohly spadnout. Z doků viděli, jak voda v zálivu ustupuje do moře a odkrývá

ztracené vraky lodí s jejich nákladem. Neuvědomovali si, v jakém jsou nebezpečí. Mnozí vyběhli po obnaženém dně zálivu hledat v potopených lodích cennosti.

Tito lidé netušili, že moře, které po zemětřesení na chvíli ustoupilo, se vrátí v podobě série tří vln tsunami. První,

kteřá směřovala na západ, způsobila ústup vody ze zálivu. Za několik minut se vlna vysoká asi 10 metrů přiválila přímo proti proudu řeky Tagus. Zasáhla město a zničila budovy na nábreží. Doky a všechny lodě v přístavu byly zničeny. Tisíce lidí, kteří přežili zemětřesení, se staly oběťmi přílivové vlny. Jakkoli to bylo strašné, to nejhorší mělo teprve přijít.

Díky skvělým námořním schopnostem portugalských průzkumníků a obchodníků Lisabon patřil mezi nejbohatší města své doby.

Mnoho lidí opustilo své domovy v takovém spěchu, že neuhasili ohně, na kterých vařili, ani svíčky, které hořely v každém kostele na oslavu svátku. Ve městě se rychle rozšířil oheň podporovaný rabujícími, kteří chtěli zakrýt stopy svých krádeží. Oheň zničil většinu toho, co zůstalo po zemětřesení a vlnách tsunami. Šest dní město plenil ničivý požár. Královská nemocnice Všech svatých, největší ve městě, vyhořela do základů. Pohřbila sebou stovky svých pacientů.

Královská rodina katastrofu přežila, ale král Josef I. už nikdy nechtěl žít ve zděné budově. Celý královský dvůr se přesunul do stanového komplexu za Lisabonem, kde král žil až do své smrti.¹

Přelom v dějinách

Lisabon byl v té době čtvrtým největším městem v Evropě. Měl tehdy přibližně 200 000 až 250 000 obyvatel. Díky

skvělým portugalským námořníkům a obchodníkům patřil mezi nejbohatší města své doby.

1. listopadu 1755 se všechno změnilo. Důsledkem zemětřesení, tsunami a požáru zahynulo kolem 30 až 40 tisíc lidí. Zničených bylo 75 až 85 % města. Portugalsko ztratilo

velkou část svého politického a ekonomického vlivu a už nikdy nedosáhlo svého výsadního postavení. Nejdůležitější však je, že tato událost znamenala obrat v myšlení lidí.

Před tímto zemětřesením měli lidé v Evropě velmi idealistický pohled na svět i náboženství. Někteří evropští filozofové tvrdili, že svět je

stále tak dokonalý, jak ho stvořil Bůh. Rozvíjel se obchod, průmysl i kultura a zdálo se, že vše spěje ke zlatému věku lidské civilizace. Někteří přední myslitelé měli jisté pochybnosti a nesměle mluvili o úpadku ve společnosti. Katastrofální zemětřesení tuto otázku vyřešilo. Všem bylo jasné, že tento svět určitě není nejlepší.

Z náboženského hlediska zdánlivě nebyl důvod chápat katastrofu z roku 1755 jako Boží trest. Někteří představitelé církve sice trvali na tom, že zemětřesení bylo jakýmsi nebeským trestem pro bezbožné přístavní město. Jiní však poukazovali na to, že právě „vykřičená“ část Lisabonu – kde byly na každém rohu nevěstince, prostitutky, drogy a alkohol – byla jen lehce poškozena, zatímco většina velkých kostelů a katedrál byla zničena přímo během slavnostní

**Lisabonské
zemětřesení vedlo
k obrovské změně
v evropském
způsobu myšlení.**

bohoslužby. To se vůbec neslučovalo s představou Bohem seslaného trestu.

Lidé začali hledat nové způsoby, jak porozumět tomu-
to světu a vysvětlit si příčiny zla. Lisabonské zemětřesení vedlo k obrovské změně v evropském způsobu myšlení. Katastrofy začaly být vnímány spíše jako důsledek vlivu přírodních sil než jako nadpřirozený zásah Božího soudu. Lidé začali vnímat Boha jako vzdálenou a nezajímavou bytost. Vědci začali zkoumat přírodní jevy, které by mohly způsobovat zemětřesení, bouře, sucho a další neštěstí.

Problém zla

I když právě neprožíváme něco tak dramatického a katastrofálního, jako bylo lisabonské zemětřesení, s jednou věcí se setkáváme i my v našem životě: jsme svědky toho, že se i dobrým lidem stávají zlé věci.

Někteří z nás čelí nemocem, jako jsou rakovina nebo srdečně-cévní onemocnění. Jiní jsou postiženi vrozenými vadami nebo zraněními, které dokážou během vteřiny zcela změnit život celé rodiny. Každý den se stávají dopravní nehody a neštěstí. Nikdy si nemůžeme být jisti, že nezasáhnou

právě nás. Denně sledujeme zprávy o přírodních katastrofách, válkách a zločinech, které ničí lidské životy. Odkud pochází toto utrpení, bolest a smutek? Proč jsou tak často oběťmi neštěstí právě nevinní lidé?

Mluvili jsme o zázracích ve vesmíru i v přírodě a o moci Boha, který dokázal vytvořit perfektně uspořádaný a vyvážený svět. Kde se ztratil tento soulad? Kde je Bůh, když trpí nevinní lidé? Proč dovolí tolik zla?

Pokud náš krásný svět pro nás vytvořil dokonalý Bůh, jak je možné, že se to všechno pokazilo?

Cena svobody

Když se vrátíme k tomu, co jsme řekli o Stvořiteli vesmíru a jeho zvláštních darech, kterými nás lidi obdaroval, najdeme odpověď. Jestliže Bůh dal lidem dar svobodné

vůle, zřejmě to udělal proto, že chtěl, aby byli schopni tuto svobodu uplatnit a nést odpovědnost za svá rozhodnutí. Kdyby Bůh chtěl mít na Zemi tvory, kteří by vždy všechno vykonali bez otázek a pochybností a do písma splnili každý příkaz,

aniž by přemýšleli, k čemu je to dobré, pak mohl stvořit roboty. Pokud bychom vyloučili svobodu rozhodnutí, vyloučili bychom možnost, že se někdo rozhodne špatně, čehož důsledkem bude bolest a utrpení.

Bez svobodné vůle bychom však nemohli vytvářet osobní vztahy a nedokázali bychom milovat. Za peníze nebo pod nátlakem můžete člověka přinutit, aby s vámi trávil čas. Pokud se však sám nerozhodne být vaším přítelem, pak s ním nenavázete skutečný osobní vztah.

Pokud předpokládáme, že Bůh chtěl mít takový vztah i s nebeskými bytostmi – anděly, musíme připustit, že i je stvořil se svobodnou vůlí. Pak chápeme, že i Lucifer – jedna z nebeských bytostí – měl svobodnou vůli, kterou použil tak, že se rozhodl vzbouřit se proti Bohu.

Možná si kladete otázku, proč Bůh nezničil zlo a jeho původce hned v zárodku. Co by se stalo, kdyby Bůh Lucifera demonstrativně zničil? Všichni ostatní by poslouchali Boha – ze strachu. „Poslouchej a nezkoušej překročit hranici, protože dopadneš jako Lucifer!“ Život pod touto hrozbou by znamenal definitivní ztrátu svobody.

Bůh respektoval rozhodnutí Lucifera jít vlastní cestou. Udělal však nezbytná opatření, aby se zlo nešířilo. Lucifera po vzpouře izoloval na Zemi. V rajské zahradě omezil jeho působení na jediný strom. První lidi varoval, aby z tohoto stromu v žádném případě nejedli. V rajské zahradě si vzal Lucifer – nám známý jako satan – podobu hada a pokoušel Evu. Chtěl v ní vyvolat pochybnosti o Bohu. Sliboval jí: „Pokud vyzkoušíte zakázané ovoce, otevřou se vám

Pokud bychom vyloučili svobodu rozhodnutí, vyloučili bychom možnost, že se někdo rozhodne špatně.

oči a budete jako Bůh – budete znát dobro i zlo.“ V této věci měl žel pravdu. Lidé, kteří do té doby znali jen dobro, najednou na vlastní kůži poznali a pocítili zlo. Otevřely se jim oči – a nám se otevírají dodnes, když vidíme, kolik zla je v tomto dobrem a krásném světě. Tak se lidstvo připojilo k satanovi ve vzpouře proti Bohu.

Bůh varoval, že jako následek hříchu přijde smrt. Od té chvíle se smrt stala součástí života na zemi. Lidé začali stárnout a umírat. Na zemi, která byla do té doby krásnou zahradou, začalo růst trní a plevel. V říši zvířat se objevila dravost a nelítostný boj o přežití. Namísto neomezeného života a zdraví přišla degenerace, nemoci, bolest a smrt.

Co na to Ježíš?

I Ježíš musel odpovědět na otázku, kde se na světě vzalo zlo. Vysvětlil to pomocí příběhu o pleveli mezi pšenící, který je

zaznamenaný v evangeliu podle Matouše 13,24–30. Hospodář zasel pšenici. Na poli však vyrostl i jedovatý plevel. Sluhové se jej ptají: „Jak je možné, že na poli vyrostl i plevel?“ Hospodář vysvětluje: „Zasel jej nepřítel. Udělal to tajně – v noci!“

Ježíš nám tím objasňuje, že na tomto světě musíme kromě působení dobrého Boha počítat i s působením nepřítele – satana, který jedná zákeřně a potají. V noci rozsévá jedovaté semeno zla. Když přijdou následky, vinu svalí na dobrého Boha. V tom je zákeřnost hříchu.

Všimněte si, že když se lidem daří, málokdo si uvědomí, že všechno dobré v jejich životech pochází od Boha. Jakmile

se však stane neštěstí, hned se ptají: „Kde byl Bůh? Pokud je Bůh dobrý, jak se toto mohlo stát?“

Představa, že Lucifer, zvaný satan nebo ďábel, je primitivní, směšnou pohádkovou postavičkou, je nebezpečná lež, kterou krmíme naše děti už od malička. Ježíš otevřeně upozorňuje, že za působením zla stojí vysoce inteligentní bytost, která zneužívá své nadpřirozené schopnosti. Za tisíciletí má řadu zkušeností, jak lidi oklamat a postavit je do vzpoury proti dobrému Bohu. Zahrávat si s pokušením,

zlem nebo dokonce okultními věcmi je pro každého z nás příliš nebezpečnou hrou.

Pokud chodíme po světě s otevřenýma očima, nemůžeme si nevšimnout, že kromě dokonalé krásy a souladu, v němž vidíme stopy Boha, se denně setkáváme i s bolestí, utrpením, zákeřností a zlobou, což jsou projevy působení sil zla. Tento zápas probíhá v přírodě, ve společnosti i v mezilidských vztazích.

Nepřítel působí jako drogový dealer. „Máš přece svobodu, tak ji vyzkoušej! První dávka je zdarma, zaplatíš později.“ Poté, co vznikne závislost a objeví se následky, vede svou oběť do sebezničení a vinu svalí na Boha. Dokonce i ateisté se často v utrpení ptají: „Kde je Bůh?“

Člověk dostal do vínku schopnost myslet, tvořit a samostatně se rozhodovat. Svoboda rozhodnutí však otevírá možnost rozhodnout se pro dobro i pro zlo.

Závěr

Bible nám poodkrývá podstatu problému zla následovně: Člověk dostal do vínku schopnost myslet, tvořit a samostatně se rozhodovat. Svoboda rozhodnutí však otevírá možnost rozhodnout se pro dobro i pro zlo. V zákulisí našeho světa se odehrává zápas dobra a zla. Na straně dobra stojí Bůh Stvořitel, na straně zla padlá bytost – Lucifer (satan), který zneužil svou svobodu a vzbouřil se proti Bohu. Stojí v pozadí mnoha neštěstí a šíření nenávisti. Největším problémem zla a hříchu je smutná skutečnost, že jeho následky často trpí i ti, kteří jsou zcela nevinní.

Pokud je Bůh všemohoucí, co mohl udělat pro to, aby zamezil šíření zla? Copak neexistoval způsob, jak zachovat svobodu, a přitom zastavit nekonečný cyklus bolesti a smrti? Ale ano, existoval! Bůh měl připravený jedinečný plán. Právě o něm chceme hovořit v následující kapitole.

**Typická lidská odpověď
na vzpouru je zničit
vzbouřence. Tak proč
to Bůh neudělal?**

¹ http://www.lisbonweekendguild.com/Lisbon-information/1755_lisbon_earthquake_2.html

Plán „Ježíš“

Kapitola 6

Představte si, že jdete po chodníku rušné ulice v centru města a držíte za ruku své dítě. „Vidíš ta rychlá auta?“ říkáte mu. „Nevstupuj na silnici. Zůstaň se mnou na chodníku. Jen tady jsme v bezpečí.“

Jdete dál, vyhýbáte se vozíkům doručovatelů, uhýbáte lidem s taškami a balíčky, přeskakujete kaluže. Pak projdete kolem tmavé uličky.

„Vidíš tu uličku?“ řeknete a ukážete na ni. „Nikdy tam nechod! Bývají tam nebezpeční lidé a mohli by ti ublížit. Zůstaň se mnou na chodníku.“

Jak jdete dál, dítě se vaší ruky několikrát pustí, aby se odběhlo podívat k některému výkladu nebo prozkoumalo zajímavého brouka na zemi. Pak do vaší blízkosti přihopká ptáček. Dítě se vás pustí a rozběhne se za ním. Musíte uhnout, abyste se nesrazili s jakýmsi mužem nesoucím krabice. Zahlédnete, jak ptáček skáče směrem k tmavé uličce. Dítě ho následuje.

„Počkej!“ zakřičíte, „tam nechod!“

Ale znovu musíte ustoupit, abyste se vyhnuli ženě na kole. Vidíte, jak ptáček mizí v nebezpečné uličce – a dítě hned za ním.

„Ne!“ vykřiknete. Co nejrychleji běžíte k té uličce, ale dítě nikde nevidíte. Proženete se temným průchodem a voláte jméno dítěte. Nahlížíte za každý kontejner, obrátíte každou pohozenou krabici, zalomcujete všemi zamčenými dveřmi.

V panickém strachu zahnete za další roh a prudce se zastavíte. Dítě stojí u drátěného plotu. Mezi ním a vámi je gang pouličních pobudů. Jeden si klepe o dlaň baseballovou pálkou. Další pohybem zápěstí otevírá a zavírá nůž.

Ten, který točí v ruce svištícím řetězem, se blíží k dítěti.
„Tak co, maličký...“

Co byste udělali? Máte několik možností:

- Otočit se a odejít, dokud je čas. Koneckonců, dítě jste varovali, aby do uličky nechodilo.
- Volat o pomoc a pak čekat, jestli se najde někdo, kdo přivolá policii.
- Zakřičet na pobudy, aby dítě nechali na pokoji, a doufat, že to zabere.
- Běžet dítěti na pomoc, i když vás to může stát život.

Co byste udělali?

Záchranná mise

Chtěl bych vám teď příběh o Ježíši povyprávět trochu jinak. Většina z nás slyšela příběh o jeho narození. Ve vánočním čase znějí koledy o děťátku narozeném ve stáji, o andělech, kteří zpívají oslavné písně, a mudrcích přicházejících se svými dary z daleké země. Ježíšův příběh však ve skutečnosti začal dávno předtím – v příběhu o stvoření, podle kterého byli lidé stvořeni „k obrazu Božímu“. Doslova je zde uvedeno: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby...“ (Genesis 1,26).

Co naznačuje množné číslo „učiňme“? Ke komu to Bůh mluví? Jan v úvodu svého evangelia představuje Ježíše jako toho, bez kterého „nepovstalo nic, co jest“ (Jan 1,3). Apoštol Pavel k tomu dodává: „...neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak

nebeské trůny, tak i panstva, vlády a moci – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Koloským 1,16). Bůh Otec a Ježíš byli spolu už při stvoření.

V předchozí kapitole jsme mluvili o tom, že v nebi došlo ke vzpouře. Poté byl satan vyhnán na Zemi. Bůh věděl, že jestliže lidé dostanou dar svobodné vůle, budou se muset sami rozhodnout, zda mu budou důvěřovat, nebo poslechnou satana. Tím, že se Adam s Evou přidali k satanově vzpouře, ocitli se na cestě vedoucí k bolesti, smutku a smrti. A nejen oni, ale i jejich děti, vnoučata a všichni potomci. Lidé se zatoulali z bezpečného chodníku do tmavé uličky a teď čelí tragédii a smrti.

Když se první lidé postavili na stranu satana, museli se Bůh a Ježíš rozhodnout: stejně jako mohli zničit Lucifera,

mohli vyhladit lidstvo – a začít znovu. Ale tato volba by znamenala, že neexistuje skutečná svoboda ani otcovská láska.

Mohli stát opodál a pozorovat, jak lidé trpí, bojují a zabíjejí se až do úplného vyhubení. Celému vesmíru mohli dát

lidstvo jako odstrašující příklad: „Vidíte, jak to dopadne, když se vzbouříte?“ Ale tato volba by ukázala, jak málo pro ně vztah s lidmi znamenal. Bylo to řešení, ale ne pro toho, kdo miluje. Skutečná láska zná jen jedno řešení – záchranu. Pro ni je ochotná riskovat všechno.

Tím, že se Adam s Evou přidali k satanově vzpouře, ocitli se na cestě vedoucí k bolesti, smutku a smrti.

Bůh a Ježíš se rozhodli uskutečnit záchrannou misi. Jejich plán se skládá z pěti kroků. Toto řešení nebylo rychlé ani jednoduché, ale až bude mise dokončena, problém zla bude navždy vyřešen.

První část – slib

Dříve než naši prarodiče opustili zahradu a začali vést nový, těžký život ve světě plném trnů, tvrdé práce, nebezpečí a smrti, Bůh vyslovil kletbu nad hadem a Evě slíbil, že jeden z jejích

potomků rozdrtí hadovi hlavu (Genesis 3,15). V dějinách hebrejského národa, který si Bůh vyvolil, aby byli jeho následovníky, Bůh stále opakoval svůj slib o příchodu Mesiáše, který je zachrání od následků hříchu a smrti.

Zaslíbená země, do které Bůh přivedl Izraelce po vysobození z Egypta, se měla stát místem, kam budou přicházet lidé ze všech národů, aby poznali a uctili pravého Boha. Židé vystavěli nádherný chrám a čekali, že jednoho dne do něj vstoupí Mesiáš. Později, když se Izrael dostal pod nadvládu Řeků a Římanů, se modlili, aby očekávaný Mesiáš konečně přišel jako král a osvobodil je.

Druhá část – překvapení

Skutečný plán záchrany všechny překvapil. Ten, který na počátku stvořil svět, přišel osobně na naši zemi! Neposlal anděla, proroka ani národního hrdinu. Osobně sestoupil

**Přes všechna očekávání
však skutečný plán
záchrany všechny
překvapil. Ježíš přišel
osobně na naši zem!**

mezi lidi. Ne však v moci a slávě, kterou by šokoval a oslnil, ale narodil se jako bezbranné lidské dítě. Vyrůstal jako člověk a žil jako jeden z nás. Svým životem ukázal, že lidé mohou žít podle Božích představ a doporučení.

Ježíš procházel zemí a učil každého, kdo mu chtěl naslouchat.

Jeho život začal jako život kohokoli jiného tehdejšího člověka. Vyrůstal na vesnici, učil se od své matky a pracoval v rodinné dílně. Ale když nastal pravý čas,

opustil domov a začal učit lidi o Bohu. A to, co o Bohu vyprávěl, se značně lišilo od nauk, které hlásali ostatní učitelé a náboženští vůdcové.

- Učitelé v té době tvrdili, že následovat Boha znamená přísně dodržovat všechny náboženské předpisy. Ježíš říkal, že následovat Boha znamená starat se v první řadě o chudé a ty, kteří potřebují pomoc.
- Učitelé říkali, že Bůh nám pomůže zničit naše nepřátele. Ježíš učil, že máme své nepřátele milovat.
- V Ježíšově době lidem říkali, že Bůh se stará o dobré a nenávidí špatné. Ježíš učil, že Bůh miluje každého a že i my bychom se měli milovat navzájem.

Ježíš procházel zemí a učil každého, kdo mu chtěl naslouchat. Zástupy, které jej následovaly, se stále zvětšovaly. Evangelia zaznamenávají mnoho příběhů o tom, jak léčil nemocné, slepé a uzdravoval malomocné. Vrcholným pro-

jevem jeho moci bylo vzkříšení lidí ze smrti. Ježíš dokonce řekl: „Já jsem vzkříšení a život“ (Jan 11,25).

Bible v Markově evangeliu vypráví příběh ochrnutého muže z městečka Kafarnaum. Obešel všechny lékaře i kněze, ale ti mu řekli, že je nevyléčitelně nemocný, prokletý Bohem za svůj hřích. Tehdy se totiž věřilo, že malá nemoc je trest za malý hřích a těžké postižení je důkazem velkého hříchu. Co asi musel spáchat tento člověk? Muž se trápil pro všechno, čeho se kdy dopustil, a toužil po odpuštění. Doslechl se o Ježíši, který již mnohé předtím očistil a uzdravil. S posledním kouskem naděje požádal své přátele, aby ho k němu donesli.

Toho dne Ježíš učil v jednom domě. Jeho učedníci seděli kolem svého Mistra a naslouchali jeho slovům. Poblíž byla také velká skupina náboženských vůdců, kteří přišli Ježíše špehovat. Venku byl ohromný zástup lidí. Poslouchali ho přes otevřená okna a čekali, zda udělá nějaký zázrak.

Přátelé ochrnutého muže se pokoušeli i s nosítky protláčit davem, ale nedařilo se jim to. Když se už zdálo, že se k Ježíši nedostanou, kdosi dostal nápad: „Vynesme ho nahoru na střechu. Odtud jej spustíme dovnitř.“

A tak to udělali. V té době většina domů v Kafarnaum měla střechy ze spletené trávy nebo palmových listů. Přátelé muže vynesli nahoru, rozebrali kus střechy a spustili jej na nosítkách do místnosti přímo k Ježíšovým nohám.

Když Ježíš viděl mužův toužebný pohled, přesně věděl, co má říct: „Synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“

Tato slova zněla uším ochrnutého muže jako rajska hudba. Jestliže mu byly odpuštěny hříchy, nic nepřekáží tomu, aby byl i uzdraven. Jeho deprese a bolest byly pryč.

Náboženští představitelé byli přesvědčeni o tom, že ochrnutý muž byl prokletý Bohem a jeho choroba byla důsled-

kem velkého hříchu. Podle nich bylo Ježíšovo jednání nepředstavitelně opovážlivé.

„Co si vlastně tento Ježíš o sobě myslí? Že je Bůh? Vždyť jen samotný Bůh může odpouštět hříchy. Jestliže si toto právo osobuje někdo

z lidí, je to rouhání hodné trestu smrti!“ řekli si mezi sebou.

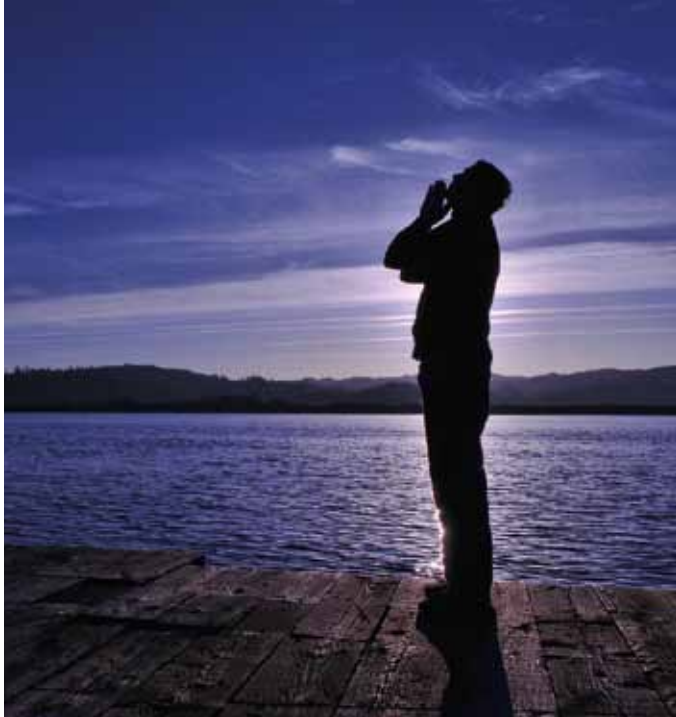
Ale Ježíš četl v jejich tvářích i srdcích.

„Proč si myslíte něco takového?“ zeptal se. „Co je lehčí? Říct ochrnutému: ‚Je ti odpuštěno,‘ nebo říct: ‚Vstaň, vezmi svá nosítka a chod‘? Ale abyste věděli, že mám moc odpouštět hříchy, říkám ti“ – a otočil se k ochrnutému muži – „Vstaň, vezmi svá nosítka a běž domů.“

Říct někomu, že jsou mu odpuštěny hříchy, by si mohl dovolit i dostatečně opovážlivý náboženský učitel. Důvěřiví lidé by mu možná uvěřili. Vždyť jak by se to dalo ověřit nebo zpochybnit? Ale uzdravit na počkání ochrnutého člověka, znovu jej postavit na nohy, to se nedá ničím zpochybnit!

K ochrnutému zazněl tentýž hlas, který byl slyšet při stvoření. Nyní svou mocí přetvářel tělo muže, kterému bylo

Ježíš byl jedinou cestou z pasti, do které lidé spadli, když se připojili k satanově vzpouře.

odpuštěno. Ten vyskočil z nosítek svěží jako mladík. Zvedl nosítka a prošel davem ven. Lidé ustupovali, aby měl dost prostoru, a vzájemně si šeptali: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli“ (Marek 2,9–12).

Ježíšovo učení bylo překvapivé, úžasné a zvláštní. Svým následovníkům zdůraznil dvě důležité zásady: „Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe“ (Matouš 22,37–39).

Jeho rady pro budování mezilidských vztahů jsou jednoduché a praktické. Říká: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jedněte s nimi“ (Matouš 7,12). Dovedete si představit, jak by svět vypadal, kdyby se všichni řídili tímto pravidlem?

Třetí část – platba

Ježíšův laskavý život přinášel radost a pokoj lidem, se kterými se setkával. Stále však nebyla vyrovnána cena za záchranu člověka a tu bylo nutné zaplatit.

Po pádu do hříchu Bůh vyslovil proroctví o narození vysvoboditele, který porazí hada – původce hříchu. Podle něj mu had rozdrťí patu, avšak potomek ženy rozdrťí hadovi hlavu (Genesis 3,15). Aby se plán záchrany mohl stát skutečností, musela se nejprve realizovat jeho první část – satan musel rozdrtit patu potomkovi ženy. Ukřižování byl velmi brutální a ponižující způsob popravy. Archeologické nálezy koster lidí popravených ukřižováním dokazují, že odsouzence přibili k dřevěnému kříži právě přes paty...

Ježíšova oběť byla jedinou cestou z pasti, do které lidé spadli, když se připojili k satanově vzpouře. Taková byla cena za záchranu lidstva, protože odplatou za hřích je smrt.

Zmanipulovaný dav vedený zaslepenými náboženskými představiteli dovlekl Ježíše před římského místodržitele Piláta, který nejprve Krista prohlásil za nevinného, ale pak přece jen nařídil jeho ukřižování. Když byly Ježíšovy paty probity hřeby, naplnila se první část proroctví z ráje.

Než Ježíš skonal, řekl: „Dokonáno jest.“ Tím nesděloval, že umírá, ale potvrdil, že z jeho strany je dílo záchranu dokončeno. Cena za hříchy celého lidstva byla zaplacená. Nyní už zbývá naplnit druhou polovinu proroctví o tom, že hadovi bude rozdracena hlava!

Čtvrtá část – vzkříšení

Je zajímavé, že židovští představitelé, kteří dali Krista ukřižovat, věřili v jeho vzkříšení více než Ježíšovi učedníci. Dali dokonce postavit stráž pro případ, že by Ježíš opravdu vstal. Ježíšovu vzkříšení však zabránit nedokázali.

Už během své služby Ježíš ukázal, že vzkříšení není nějaká fikce, ale skutečná realita. Když vzkřísil svého přítele Lazara, řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (Jan 11,25). Na důkaz, že je skutečně „Pánem i nad smrtí“, třetího dne vstal z hrobu. Vojská, kteří tomu měli zabránit, paradoxně jako první přinesli do města svědectví o vzkříšeném Pánu.

Ježíš zemřel na kříži, aby zaplatil za hříchy lidí.

Z toho plyne jistota vzkříšení všech lidí, kteří upřímně následovali Boha od Adama až dodnes. Ježíš slíbil: „V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo“ (Jan 14,2).

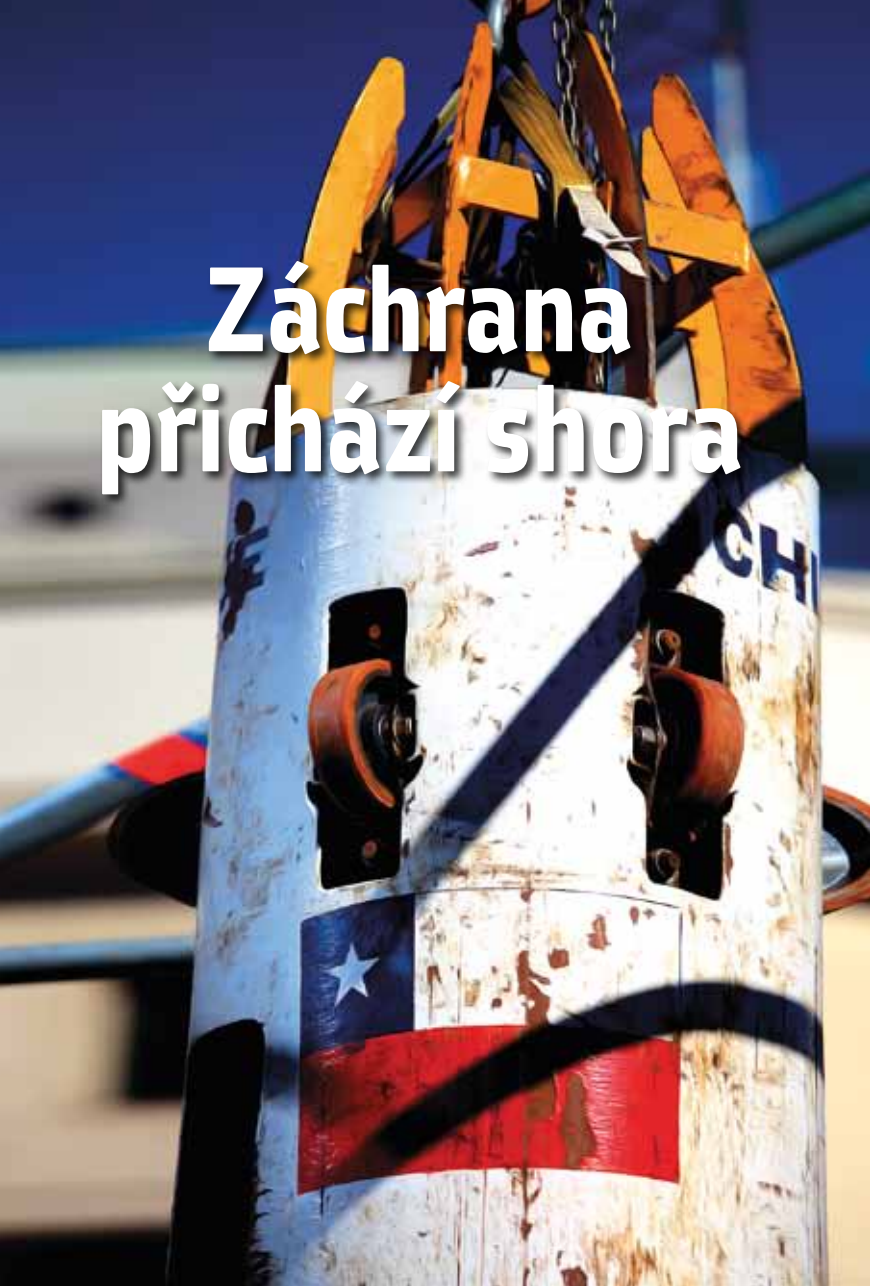
Taková je podstata Božího plánu záchrany. Naši prarodiče, Adam a Eva, vtáhli všechny lidi do hříchu a vzpoury proti Bohu. Ježíš všem připravil způsob, jak se z této beznadějně situace zachránit.

Závěr

Když se lidé přidali k satanově vzpouře, Bůh Stvořitel je neopustil ani nevyhladil. Nestvořil jiné bytosti, kterými by lidi nahradil. Uskutečnil plán na naši záchranu. Ježíš přišel, aby lidem ukázal, jaký ve skutečnosti Bůh je. Stal se jedním z nás, aby zaplatil cenu za to, že své děti přivede zpět k Bohu.

A co pátá část plánu záchrany? Proč stále žijeme na této planetě, která je plná nespravedlnosti, násilí a zla? Kdy konečně přijde slíbené vysvobození? O tom si povíme více v následující kapitole.

Záchrana přichází shora

Kapitola 7

Když horníci, kteří pracovali v chilském dole na těžbu zlata a mědi v San Jose, sestupovali po spirálové vchodové rampě do tmy pod zemí, pokaždé si uvědomovali obrovské riziko, které pro ně tento důl představuje. Byl starý více než sto let. Často se stávalo, že v důsledku otřesů sbíječek a důlních strojů stěny praskaly a ze stropu se sypaly kameny a množství prachu. Už v minulosti tu došlo k vícero důlním neštěstím a nehodám. Důlní společnost musela uhradit řadu pokut za porušení bezpečnostních předpisů. Ale byznys je byznys a lidé potřebují práci. A tak do dolu každý den fáráli muži v dobré víře, že štolý a důlní chodby vydrží ještě aspoň jednu směnu.

Pátého srpna 2010 se třiceti třem mužům, kteří pracovali hluboko v podzemí, zdálo, že je vše jako jindy. Pak se však znenadání s ostrým praskáním a ohlušujícím duněním dala do pohybu klenba skal s hmotností přibližně

Chilská
„paloma“
zásobovací
trubka

700 000 tun. Vznikl obrovský zával, který odřízl všechny přístupové šachty a zničil ventilační systém. Když konečně nastalo ticho a prach se usadil, horníci zjistili, že jsou uvězněni asi 700 metrů pod zemí a pět kilometrů od východu z dolu.

Zkušeni horníci rychle pochopili, že nemají kudy uniknout. Nezbyvalo než čekat, postarat se o základní životní potřeby a doufat, že seshora přijde záchrana.

Mnozí si mysleli, že neexistuje šance, že by ti muži přežili. Avšak Chilané se odmítli vzdát naděje. Pod obrovským tlakem veřejnosti převzala zodpovědnost za pátrací a vyprošťovací práce vláda.

Do prostoru, o kterém se předpokládalo, že by se v něm mohli horníci nacházet, bylo rychle provedeno osm vrtů. Sedmáct dní po nehodě se hrot vrtné soupravy probořil do prázdné komory. Když jej vytáhli, byl na něm lístek se zprávou: „Estamos bien en el refugio, los 33.“ („J sme v pořádku v úkrytu – všech 33.“)

Na povrchu propuklo nadšení. Lidé v Chile žili jedinou myšlenkou – musí se najít způsob, jak uvězněné horníky zachránit. Jídlo, voda a lékařské zásoby byly dolů posílány ve speciálně navržených nádobách, které se vešly do úzkých vrtných děr. Byly také zavedeny telefonní linky a video, aby muži dole mohli komunikovat se svými zachránci a rodinami.

V Bibli je zapsáno mnoho zaslíbení a proroctví o Ježíšově návratu.

Pak začaly skutečné záchranné práce. Chilská vláda koordinovala činnost záchranářů z nejméně dvanácti těžebních společností z celého světa. Tři velké mezinárodní týmy poskytly na záchranné práce své vrtné soupravy s cílem vyvrtat otvor s takovým průměrem, aby jím mohl projít člověk. Mezitím se přední konstruktéři snažili vyrobit záchrannou kapsli, v níž by bylo možné vytáhnout na povrch člověka. Nakonec po 69 dnech horečných záchranných prací byli horníci jeden po druhém vytahováni z hloubky. Všech 33 mužů bylo zachráněno. Odhaduje se, že asi miliarda lidí sledovala jejich záchranu v přímém přenosu v televizi nebo na internetu. Šlo o největší záchrannou akci v důlní historii.

Část pátá – záchrana

Nyní se vraťme k páté části Božího plánu na záchranu lidstva. V biblickém příběhu o stvoření je zaznamenáno, že štěstí, krása a soulad na zemi se rychle změnilo v chaos a zmatek. S příchodem hříchu začal člověk poznávat strach, hněv, násilí, nemoci a jejich konečný důsledek – smrt. Lidstvo se ocitlo v podobné situaci jako chilští horníci. Jsme tu uvězněni a nemáme šanci se sami zachránit. Jedinou nadějí je čekat na záchrannou akci shůry.

Ježíšova záchranná operace začala příslibem záchrany, předávaným lidem prostřednictvím proroků. Také tato poslední, pátá část plánu byla předpovězena v proroctvích. Když byl Ježíš na zemi se svými následovníky, mluvil o dni, ve kterém přijde záchrana – kdy ukončí onu vzpouru a zachrání všechny, kteří se jej rozhodli následovat.

Řekl: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu, abych vám připravil místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já“ (Jan 14,1–3).

V Bibli je zapsáno mnoho zaslíbení a proroctví o Ježíšově návratu. Někdy se v této souvislosti mluví o „konci světa“ nebo o „konci časů“, protože to bude den, kdy Ježíš ukončí fungování naší

planety pod vlivem sil zla, aby zajistil restart – nový začátek naší civilizace – a opět uvedl všechno do souladu.

To vše je krásné, ale kdy se to konečně stane? Když Ježíši jeho následovníci položili podobnou otázku, popsal jim některá znamení, která budou provázet závěrečné vyvrcholení dějin zápasu dobra a zla na naší planetě. Řekl:

– Nastane nárůst počtu válečných konfliktů.
– Bude se šířit hlad, zemětřesení a přírodní katastrofy.
– Falešní „mesiášové“ budou tvrdit, že přišli zachránit svět, a mnohé oklamou.
– Věřící budou nenáviděni, vystupňuje se pronásledování.
– Falešní proroci budou klamat lidi a šířit zlo.
– Nenávist a hřích vytlačí lásku a soucit.

- Nastane nárůst počtu válečných konfliktů.
- Bude se šířit hlad, zemětřesení a přírodní katastrofy.
- Falešní „mesiášové“ budou tvrdit, že přišli zachránit svět, a mnohé oklamou.
- Věřící budou nenáviděni, vystupňuje se pronásledování.
- Falešní proroci budou klamat lidi a šířit zlo.
- Nenávist a hřích vytlačí lásku a soucit.

Bude to den, kdy Ježíš ukončí fungování naší planety pod vlivem sil zla, aby zajistil restart – nový začátek naší civilizace – a opět uvedl všechno do souladu.

- Dobrá zpráva o blízkém příchodu Božího království se rozšíří do celého světa.
- Potom přijde konec. (Matouš 24)

Pozorujete, jak se přímo před našima očima dějí některé z těchto věcí? Války byly součástí lidské historie od počátku, ale až poslední století vstoupilo do dějin válkami, které dostaly přívlastek „světové“. Po období „studené války“ je dnes

světový mír „garantovaný“ rovnováhou zbraní hromadného ničení, které by byly schopny během několika minut zničit celý svět. Extremismus a radikalismus jsou příčinou nárůs-

tu lokálních vojenských konfliktů po celém světě. Všichni se děsíme myšlenky, co by se stalo, kdyby se zbraně hromadného ničení dostaly do rukou fanatických radikálů nebo náboženských fundamentalistů.

Právě války vyhánějí z domovů miliony nevinných lidí a brání poskytnout jim humanitární pomoc. Způsobují tím hladomor, který nadále sužuje náš svět. Je paradoxní, že v době nebyvalé nadprodukce potravin roste počet

hladovějících. Příliš mnoho míst je na pokraji hladomoru, přestože je dostatek jídla na to, abychom nasýtili každé hladové dítě.

Velké zemětřesení v Lisabonu v roce 1755 bylo jen začátkem nové série velkých přírodních katastrof. Statistiky ukazují, že velká zemětřesení přicházejí stále častěji a působí více škod než kdykoli předtím. Zemětřesení v roce 2004 a následné tsunami v Indickém oceánu jsou považovány za nejsmrtonosnější v historii lidstva – zahynulo při nich přes 283 000 lidí. V březnu roku 2011 zemětřesení a tsunami v Japonsku usmrtily několik tisíc lidí a zdevastovaly rozsáhlé oblasti. Způsobily havárii jaderné elektrárny Fukušima a odhalily nová rizika velkých přírodních katastrof, se kterými jsme nepočítali.

Svět zažil mnoho duchovních vůdců, jako byl např. Sun Myung Moon Aumor z Církve sjednocení, který tvrdil, že je mesiášem poslaným od Boha, aby zachránil svět. David Koresh ze sekty Davidiánů despoticky držel své následovníky v izolaci na farmě a dovedl je k smrti. Nebo Jim Jones, který své následovníky odvedl do džungle, kde došlo k největší masové sebevraždě, při níž zahynulo 915 lidí. Proto nás Ježíš varoval: „Nedejte se svést!“

Lidé, kteří věří v Ježíše, jsou i dnes na mnoha místech pronásledováni, zatýkáni, dokonce biti nebo zabíjeni. Mnozí upřímně věřící se musí tajně scházet k bohoslužbám. Jsou si vědomi toho, že pokud někomu poví o své víře, podstupují velké riziko. Ve většině zemí světa je v současnosti garantována náboženská svoboda. Ježíš však upozorňuje, že

čím více se budeme blížit ke konci dějin světa, tím více se bude stupňovat náboženská nesnášenlivost. Vzestup radikalismu a náboženského fundamentalismu v posledních letech nás přesvědčuje o tom, že měl pravdu.

Existují dnes falešní proroci? Ať se obrátíme kamkoli, všude najdeme lidi, kteří tvrdí, že mluví v Božím jménu. Přitom zneužívají Bibli a náboženství k manipulaci lidí. Televize, rádio a internet se staly prostředky, kterými je možné bez omezení šířit dobré i špatné zprávy. Kterých se podle vašeho názoru šíří víc?

Přístup ke zprávám světových médií nám umožňuje dozvědět se o mnoha zlých činech. V každém zpravodajství slyšíme především o vraždách, loupežích, mučení, znásilnění. Jsou snad lidé horší nebo krutější, než byli předtím? Nebo prostě jen máme větší informovanost?

Poslední znamení konce, které nám Ježíš připomíná, je však pozitivní! Dobrá zpráva o jeho poselství a plánu záchrany pro lidi se bude šířit po celém světě. Nikdy předtím

nebylo možné oslovit tak velkou část světa dobrou zprávou. Teď, když je internet k dispozici téměř v každém telefonu, mohou lidé číst nebo slyšet o Ježíši a vůbec nezáleží na tom, kde žijí nebo jakým mluví jazykem.

Znamená to, že žijeme v době konce? Můžeme očekávat, že se Ježíš brzy vrátí? Co nás ještě čeká? Uvažujte o tom.

Tři andělé s důležitým poselstvím

Biblická kniha Zjevení je plná proroctví o budoucnosti. Mnohá mluví právě o závěru světových dějin a návratu Ježíše Krista. Kapitola 14 popisuje tři anděly, kteří přicházejí z nebe s důležitými zprávami od Boha (viz Zjevení

14,6–11). V prorocké symbolice andělé představují posly, kteří přinášejí obyvatelům země životně důležité poselství od Boha.

První anděl přichází, aby každému člověku na zemi oznámil dobrou zprávu o Ježíši. Volá: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu.“ A pak, aby snad nevznikla žádná pochybnost o tom, o kom mluví, říká: „... poklekněte před Tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ Zdá se, že otázka stvoření, našeho původu a Stvořitele je velmi důležitá. Dokonce i v závěrečné fázi světových dějin sehrává významnou úlohu. Stává se otázkou věrnosti v následování Boha.

Druhý anděl volá: „Padl, padl veliký Babylon!“ Babylon se v průběhu biblické historie stal symbolem zmatku a falešného náboženství. Babylonská věž připomíná lidi, kteří odmítli poslouchat Pána Boha. Začali stavět věž, která měla sahat až do nebe. Chtěli se zachránit sami. Pozdější Babylonská říše se zase stala symbolem pýchy a odboje proti Bohu. Pro všechny, kteří znali historii, se Babylon stal pojmem vyjadřujícím zmatek a odboj vůči Bohu Stvořiteli. Zdá se, že poselství druhého anděla ukazuje na rostoucí vliv falešných proroků a náboženství překrucujících víru v Boha Stvořitele a zpochybňujících poselství Bible. Čím více se blížíme

Doba konce je zároveň tou nejvíce vzrušující a nejděsivější dobou, kterou si můžeme představit.

ke konci, tím větší je vliv falešných proroků, kteří tvrdí, že jejich prostřednictvím mluví Bůh. Roste i vliv okultních náboženství, která ve skutečnosti odvádějí lidi od Boha. Posel předpovídá jejich pád.

Pak volá třetí anděl: „Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch, bude čelit Božímu hněvu.“ Symbolikou dravé šelmy jsou v knize Zjevení znázorněny síly, které se snaží vytvořit celosvětový totalitní režim

a vnutit všem národům své zákony a náboženství. Lidé je buď dobrovolně přijmou a začnou takto myslet (znamení na čelo), nebo se podvolí a budou poslušně jednat (znamení na ruku). Obětovat vlastní svobodu svědomí a přidat se na stranu odpadnutí by byla osudná chyba. Proto přichází toto varování. V protikladu k „znamení šelmy“ Boží lid dostává „Boží pečeť“.

Jak rozpoznat, které náboženství je falešné, a které věrně následuje Boha? Pokud víme, jak si Pán Bůh cení svobody a osobního rozhodnutí každého jednotlivce, můžeme si být jisti, že Ježíšovo pravé náboženství nikdy nebude vynucovat poslušnost násilím ani šířit nenávisť. Skuteční Ježíšovi následovníci budou věřit, vyznávat a žít tak, jak nám přikázal Kristus. Rozhodnou se pro to svobodně a z osobního přesvědčení, protože věří, že právě to je nejlepší a nejšťastnější způsob, jak žít. Budou to lidé, kteří pamatují na Boha Stvořitele, jak nám jej představuje kniha Genesis.

Všichni jej uvidí

Doba konce je zároveň tou nejvíce vzrušující a nejděsivější dobou, jakou si můžeme představit. Přejde čas, kdy ekonomický, politický a náboženský zmatek dosáhne vrcholu. Skuteční Ježíšovi následovníci se budou bát o svůj život. Stupňování všech těchto událostí svědčí o tom, že Ježíšův návrat je velmi blízko. Ježíš řekl: „Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi“ (Matouš 24,33).

Když se Ježíš po splnění záchranné mise na zemi vracel před očima svých následovníků v oblacích do nebe, objevili se u nich dva andělé a řekli: „Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet“ (Skutky apoštolů 1,11). Bible jasně mluví o Kristově opětovném návratu. Ve Zjevení se píše: „Hle, přichází v oblacích! Uzří ho každé oko, i ti, kdo ho probodli...“ (Zjevení 1,7). Jeho

návrat nebude tajnou událostí určenou jen několika vyvoleným. Uvidí ho všichni! Dokonce i ti, kteří si to budou nejméně přát! Ježíš říká, že jeho návrat bude nepřehlédnutelnou událostí. Bude se podobat blesku, který protne oblohu od východu až na západ! (Matouš 24,27) Ježíš nás varuje, abychom nevěřili nikomu, kdo bude tvrdit, že jeho návrat se udál v tajnosti.

Jeden z nejnapínavějších popisů Ježíšova návratu nacházíme v listu Tesalonickým věřícím: „Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem“ (1. Tesalonickým 4,16.17).

Bible nás ujišťuje o tom, že Ježíšův slavný návrat na zem bude spojený se vzkříšením. Všichni věrní Boží následovníci, kteří zemřeli od dob Adama a Evy až podnes, budou vzkříšeni ze svých hrobů tak, jako byl vzkříšen Ježíš.

Závěr

Záchranná mise bude dokončena, až se Ježíš vrátí a skoncuje s hříchem, bolestí a smrtí. Pak všichni, kteří jej věrně následovali v průběhu celých dějin světa, budou žít s ním, jak jim to slíbil.

Pro nás dnes není důležité spekulovat, kdy přesně se to stane. Životně důležité však je, abychom byli na setkání s Kristem připraveni už dnes. Vždyť netušíme, co se může stát zítra.

Příběh naší planety ještě nekončí. Začali jsme zprávou o stvoření a k ní se musíme vrátit – k obnově toho, co zničil hřích, a k novému stvoření. Vše se opět musí dostat do souladu.

Země 2.0

Kapitola 8

Odedávna lidé žili s hrozbou virových epidemií. Šíří se kontaktem a mohou se přenášet z člověka na člověka a s každou ubíhající hodinou infikovat více a více lidí. Můžete téměř sledovat, jak se šíří mezi pracovníky kanceláře nebo ve třídě plné dětí. Nejdříve onemocní jeden, pak další a další... Zakrátko jsou nakaženi téměř všichni.

Dnes se světem šíří nový typ virů, které se rozšiřují mnohem rychleji. Mohou se pohybovat obrovskou rychlostí z jednoho konce světa na druhý. Své oběti mohou okamžitě zničit. Dnes nás totiž ohrožují počítačové viry. Ve světě, kde téměř každá práce souvisí s počítači, může ničivý virus uvést systém, na kterém jsme závislí, do prostého chaosu.

Jedním z prvních virů, které se začaly samovolně šířit přes počítačové sítě, byl vir Melissa, který byl puštěn do oběhu v roce 1999. Když napadl počítač, rozeslal se e-mailem automaticky

na 50 dalších počítačů. Šířil se tak rychle, že i společnosti jako Intel a Microsoft musely dočasně odpojit své servery.

V roce 2000 se šířil e-mailem virus ILOVEYOU. Mazal složky a otevíral napadené počítače nekonečnému přílivu spamů. Během pouhých devíti dnů napadl neuvěřitel-

ných 50 milionů počítačů. Několik vojenských základen muselo úplně odpojit své sítě, dokud se tohoto viru nezavily.¹

Počítače mohou být poměrně jednoduše opět „vyléčeny“, což o infikovaných lidech vždy neplatí. Když je virus odstra-

něn, systém se přeinstaluje. Všechno se vrátí do původního stavu přesně tak, jak to bylo před virovým napadením.

Vyčištěný a restartovaný

Něco podobného se stalo na zemi. Stvoření bylo původně dokonalé a nádherné, bez nemocí, bolesti a smrti. Pak se však nakazilo virem hříchu – vzpoury proti Bohu. Následky této infekce se velmi rychle rozšířily. Rostliny napadli škůdci. Hmyz začal štípat. Zvířata se začala navzájem požírat a lidé začali mezi sebou bojovat a zabíjet se.

Bůh Stvořitel je Bohem vztahů. Lidi stvořil se zvláštními dary, díky kterým se mu podobají. Nevytvořil inteligentní roboty. Stvořil svobodné, inteligentní a šikovné lidi, aby se

Ježíš přišel na zem, aby zjevil skutečný charakter svého Otce. Zemřel, aby zaplatil cenu za lidskou vzpouru. Tak porazil virus hříchu.

stali jeho společníky a přáteli. Když se virus hříchu rozšířil, spustil se Boží pětifázový plán. Ježíš přišel na zem, aby zjevil skutečný charakter svého Otce. Zemřel, aby zaplatil cenu za lidskou vzpouru. Tak porazil virus hříchu. Až se na konci lidských dějin opět vrátí na tuto zem, virus hříchu bude navždy zničen. Život na naší planetě bude restartován do původního stavu.

Představme si scénu Ježíšova návratu. Obloha září jeho nádherným zjevením. Mrtví, kteří jej během svého života následovali, se probouzejí k novému životu. Spolu s těmi, kteří se dožili jeho příchodu a zůstali mu věrní, stoupají do nebe vstříc svému Pánu. Na zemi zůstávají jen ti, kteří tvrdošjně setrvali ve vzpouře proti Bohu. Ti, kteří se za každou cenu drží hříchu, budou zničeni.

Bible mluví o miléniu – tisíciletém období pokoje v nebi. Zatímco satan bude spoután na této zemi, Ježíšovi následovníci budou v nebi. Na konci tisíciletí sestoupí nový Jeruzalém na zemi a satan bude definitivně zničen.

Tehdy bude stvoření restartováno a obnoveno do stavu, v jakém bylo na úplném začátku. V biblické knize Zjevení prorok Jan popisuje, co mu Bůh ukázal: „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha“ (Zjevení 21,1.2).

Nová země! Země znovu vytvořená. A tentokrát bude Bůh žít přímo na ní, uprostřed svých lidí! Nebude tam nic z toho, co sužovalo a trápilo starou zemi. „A Bůh jim setře

každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo“ (Zjevení 21,4).

Co je nebe?

Na chvíli zavřete oči a představte si nejklidnější místo na světě. Je to pláž s tančícími vlnami? Nebo horský pramen s vánkem, který šumí v listech stromů? Možná sněhem pokrytá pláň ve chvíli, když máš nad hlavou nekonečný koberec zářících hvězd.

Všechny tyto představy působí nebeským dojmem. Jak dlouho si můžete vychutnat takový klid a odpočinout si? Hodinu? Den? Možná týden při chutném jídle s dobrými přáteli? Možná i déle... Ale dříve či později byste se začali nudit. Lidé nebyli nikdy naprogramováni tak, aby byli příliš dlouho nečinní. Původním záměrem Stvořitele bylo, abychom tvořili nové věci, cestovali z místa na místo, objevovali krásu a prožívali radost z toho, že můžeme být součástí velkého zázraku života.

Když lidé mluví o nebi, představují si nehmotné duše, které se vznášejí na obláčkách nebo brnkají na harfy či zpívají v pěveckých sborech. Vypadá nebe opravdu takhle? Jak ho vlastně popisuje Bible? V záznamu z doby, kdy byli Židé odvečeni ze svých domovů a nuceni žít ve vyhnanství, prorok Izajáš popisuje tuto vzdálenou budoucnost slovy, která přesně odpovídala touhám jejich srdce:

„Vystavějí domy a usadí se v nich, vysázejí vinice a budou jíst jejich plody.

Nebudou stavět, aby se tam usadil jiný, nebudou sázet, aby z toho jedl jiný... Nebudou se namáhat nadarmo a nebudou rodit pro náhlý zánik, neboť jsou potomstvem

**Původním záměrem
Stvořitele bylo, abychom
tvořili nové věci,
cestovali z místa na
místo, objevovali krásu
a prožívali radost z toho,
že můžeme být součástí
velkého zázraku života.**

těch, kdo byli Hospodinem požehnáni, oni i jejich potomci.“ (Izajáš 65,21–23)

V době pronásledování za proroka Izajáše si lidé představovali nebe jako bezpečný domov, kde mohou klidně žít a těšit se z výsledků své práce. Nebe bylo místem, kde jejich děti budou v bezpečí. Izajáš pokračuje a popisuje místo, kde není třeba se bát ani divokých zvířat.

„Vlk a beránek se budou pást spolu a lev jako dobytče bude žrát slámu, hadu však bude potravou prach. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé svaté hoře,“ praví Hospodin.“ (Izajáš 65,25)

„Tehdy kulhavý poskočí jako jelen.“

Bezpečné místo. Místo, které můžeme nazvat svým domovem. Beze strachu ze zlodějů, vrahů či jakéhokoli jiného nebezpečí. Vědomí, že naše rodina bude mít vždy dostatek jídla. Jak se vám to líbí? A co říkáte na jistotu, že tam budeme pořád zdraví a silní? Izajáš píše i o tom:

„Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat.“ (Izajáš 35,5.6)

„Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat.“ (Izajáš 35,5.6)

Budeme muset v nebi odpočívat? Bolest a únava z práce jsou důsledkem kletby hříchu. Tvořivá práce v bezhříšném

prostředí nám bude působit radost a potěšení. I tak nám ale zůstane k dispozici pravidelný odpočinek sobotního dne, který je určený k prohlubování společenství se Stvořitelem. Izajáš ve svém proroctví píše:

„Jako nová nebesa a nová země, které učiním, budou stát přede mnou,‘ je výrok Hospodinův, ‚tak nepohnutelně bude stát vaše potomstvo a vaše jméno. O každém povolání, v každý den odpočinku, přijde se sklonit veškeré tvorstvo přede mnou,‘ praví Hospodin.“ (Izajáš 66,22)

Zvláštní čas s Bohem

I v nebi bude zvláštní čas oddělený pro budování vzta-
hu s Bohem. Zdá se, že tato připomínka prvního stvoření
s námi zůstane navždycky.

Nebe vytvořené pro nás

Jak si představujete nebe? Jak byste ho popsali? Po čem nej-
více toužíte? Co byste si přáli kromě klidu, bezpečí, místa
bez zranění, bolesti, nemocí a smrti?

Přemýšlejte o zázracích vesmíru, které jsme vzpomí-
nali na začátku této knihy. Jaké by bylo navštívit mlho-
vinu v souhvězdí Orion a pozorovat ji z bezprostřední
blízkosti? Podívat se do černé díry? Jaké by bylo cestov-
at vesmírem a vidět věci, které jsme si jen představova-

li? Dotknout se něčeho, co je stále ještě za hranicí naší představivosti?

Možná jste si přáli, abyste měli čas blíže se zabývat astronomií a naučit se něco o hvězdách. Nebo vás možná vždycky zajímala geologie a horniny. Možná jste obdivovali úžasné tvary mraků a chtěli jste porozumět tomu, jak funguje koloběh vody v přírodě. Nebe je místo, kde budeme mít dostatek času studovat, poznávat a zkoumat všechny zázraky vesmíru a přírody.

I v nebi budeme mít vyhrazený čas, který budeme moci strávit s naším Stvořitelem.

Možná máte osobnější přání. Kolik času byste chtěli strávit se svými milovanými, s těmi, které vám smrt sebrala příliš brzy? V nebi se s nimi budete moci znovu setkat. I s těmi, kteří žili příliš daleko, a tak jste se mohli vídat jen zřídkakdy. V nebi budete mít k dispozici neomezené množství času!

A pojďme ještě o krok dál. Co příbuzní, které jste nikdy nepotkali? Pra-pra-prarodiče, nebo dokonce jejich pra-pra-pra-

rodiče? Na co všechno byste se jich chtěli zeptat? V nebi se budete moci setkat se všemi svými předky – až po Adama a Evu!

Možná byste se chtěli více dozvědět o výjimečných momentech lidských dějin. Na co byste se zeptali Galilea jako

jednoho z prvních lidí, kteří kdy pohleděli na hvězdy dalekohledem? Jak by asi popsal své pocity, když si začal uvědomovat, jak je vesmír velký? A co například první člověk, který uviděl velrybu nebo varana komodského?

Nebo byste možná měli hlubší otázky. Co si třeba nechat popsat ten moment, kdy si Ježíšův učedník Matouš poprvé uvědomil, že jeho přítel a učitel je skutečně Boží Syn? Možná byste si chtěli promluvit s někým, kdo viděl Ježíše umírat na kříži, nebo s člověkem, který jej spatřil vyjít z hrobu živého.

Chtěli byste slyšet příběh o tom, jak si někdo z lidí uvědomil, že Bůh skutečně existuje – a že ho miluje? Měli byste vlastní příběh, o který byste se mohli s ostatními podělit?

**Jaké by bylo cestovat
vesmírem, vidět věci,
které jsme si pouze
představovali?**

Mlhovina Monoceros

Otázky pro Boha

Pamatujete si nejúžasnější část ze scény popisované ve Zjevení? Bůh „stěhuje“ své město z nebe na zemi, aby zde navěky pobýval s lidmi.

Na co všechno se budete chtít zeptat Ježíše? Například co se stalo s Luciferem? Kde se v něm vzal takový hněv? Proč se vzbouřil? Ježíš bude možná na tyto otázky odpovídat se slzami v očích v průběhu tisíciletého období v nebi. Protože na nové zemi už žádné slzy nebudou.

Poprosíte Ježíše, aby vám řekl víc o tom, jak tvořil planetu Zemi? Možná by vám mohl vysvětlit, jak to všechno přesně a správně vyvážil, aby Země nebyla příliš blízko Slunci, ale ani příliš daleko. Jak dal Zemi přesně tolik atmosféry, aby chránila život, ale zase ne tolik, aby tu bylo příliš horko. Jak použil stejný vzor DNA pro život, jak zařídil, aby

jen malé variace v jejich vláknech daly dohromady úplně jiného živočicha.

Určitě byste měli mnoho otázek o samotných lidech. Plánoval všechny ty variace v barvě kůže, vlasů a očí? Po-

dle čeho věděl, jak moc se od sebe můžeme navzájem lišit?

Mohli byste se ho zeptat na naše zvláštní dary. Jak je možné, že dokážeme logicky myslet a zároveň být kreativní? Proč považoval za tak velmi důležité, abychom měli svobod-

nou vůli? Nebo třeba jak můžeme nejlépe odrážet Boží obraz?

Odpověď na poslední otázku je možná velmi snadná: Tím, že budeme milovat jeden druhého.

A dřív nebo později se budeme muset zeptat: „Proč nás tolik miluješ?“

„Protože jste moje děti. Stvořil jsem vás proto, abych s vámi mohl být. A udělám všechno pro to, abych toho dosáhl.“

Závěr

Pisatelé Bible, kteří se pokoušeli popsat poslední dny, nebe a novou zemi, používali občas popisy, které dnes nejsme

schopni moc dobře pochopit. Snažili se popsat něco, z čeho viděli pouze krátký záblesk, něco mimo naši schopnost pochopení a porozumění. Mohli však vyjádřit jen to, co nebe znamenalo pro ně osobně.

I my si můžeme nebe jen představovat. Jako lidé máme problém představit si věčnost bez bolesti a smrti. Jsme příliš omezeni tím, co známe, s čím máme zkušenost, co jsme zažili.

To, co na nás čeká v nebi, které pro nás Bůh připravuje, je skutečně za hranicí naší představivosti. Bible to popisuje následovně:

„Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1. Korintským 2,9)

¹ <http://computerworld.cz/internet-a-komunikace/prehled-nejhorsih-pocitacove-viry-vsech-dob-1-cast-959>

Dar rovnováhy

Kapitola 9

Po malé exkurzi na nové zemi se vraťme do reality. Co můžeme udělat, abychom v dobrém fyzickém a psychickém zdraví zvládli nápor každodenních starostí a dokázali se už dnes těšit ze života?

Divy našeho vesmíru jsou příliš úžasné na to, aby byly pouze náhodné. Tvorové na naší planetě jsou příliš pozoruhodní na to, aby se tu objevili omylem. Naše vlastní schopnosti jsou rozvinutější, než se dá vysvětlit evolucí.

To všechno ukazuje na Stvořitele, který dal lidem nejen specifické schopnosti, ale i mimořádnou odpovědnost. Příběh stvoření zaznamenaný v Bibli naznačuje, že Bůh lidem určil odpovědnost za Zemi a život na ní. Ustanovil nás jako správce celého stvoření. Abychom tento úkol zvládli, musíme spoléhat na něj a navzájem si pomáhat. Proto nás stvořil jako bytosti, které potřebují žít ve vzájemných vztazích.

Kromě zvláštních schopností nám byl podle příběhu o stvoření dán ještě jeden dar. V knize Genesis je psáno: „Sedmého dne Bůh dokončil dílo, na němž pracoval; sedmého dne odpočinul od veškeré práce, kterou dělal“ (Genesis 2,2).

Sotva bychom mohli tvrdit, že Bůh, který stvořil celý vesmír, se vyčerpal stvořením naší malé planety. Ačkoli si neumíme představit, co znamená „tvořit“, nezdá se, že by při svém stvořitelském díle Bůh potřeboval pauzu.

Odpočinek

Proč tedy Bůh odpočíval? A proč bylo důležité ustanovit „den odpočinku“? Proč bylo potřebné zahrnout jej do příběhu o vzniku světa a člověka? Mohlo by to být proto, že odpočinout si nepotřebuje Bůh, ale člověk? Možná právě tím, že i my šest dní pracujeme a sedmý den věnujeme vztahům, vyjadřujeme důležitý aspekt Božího obrazu v nás. Je možné, že když se budeme řídit tímto božským příkladem, vyhneme se tomu, že celý náš život se bude točit jen kolem zaopatřování si živobytí?

Přemýšlejte o tom, jak nádherný dar nám Bůh nabízí! Věděl Bůh například, že:

- naše schopnost objevovat nové věci a řešit problémy by nás mohla vést k tomu, že bychom bez odpočinku pracovali celé dny a noci až do úplného vyčerpání?
- naše kreativita by nás nutila zůstat dlouho vzhůru a tím pádem dostatečně neodpočívat?

- naše sebeuvědomění by nás vedlo k tomu, že bychom pochybovali o svých rozhodnutích, což by nás velmi stresovalo?

Bůh věděl, že budeme každý týden potřebovat přestávku, abychom se vzpamatovali z každodenního stresu. Věděl, že naše vztahy by trpěly, kdybychom v sobě neměli zakódovanou potřebu zastavit se a věnovat jim svůj čas.

Jestliže si každý týden vyhradíme jeden den na odpočinek a prohlubování vztahů, náš život se zkvalitní minimálně ve čtyřech oblastech:

Možná Bůh věděl, že by naše vztahy trpěly, pokud bychom neměli důvod se zastavit a vyhradit si pro ně čas.

Regenerace tělesných a duševních sil

Jako lidé musíme plnit různé povinnosti, které nám způsobují stresy a starosti. Odpovědnost řešit a překonávat problémy v nás vyvolává psychické napětí. Pravidelný den odpočinku je pozvání od Krále vesmíru, abychom zanechali bezedné honby za kariérou a vstoupili do jeho paláce klidu a odpočinku. V jeho přítomnosti najdeme vysvobození z otroctví naší každodenní práce a pocítíme úlevu z pout pozemských starostí.

Katolický katechismus o sobotním dni říká: „Boží jednání je vzorem pro lidské jednání. Pokud Bůh odpočíval v sedmý den (Ex 31,17), i člověk má přestat pracovat a nechat

i druhé, zejména chudé, aby si odpočinuli (Ex 3,12). Sobota přerušuje každodenní práce a umožňuje odpočinek. Je to den protestu proti otroctví práce a kultu peněz.“ (Katechismus katolické církve, slovenský překlad. Trnava: Spolek svatého Vojtěcha, 1998. s. par. 2172, s. 530.)

**Příběh o stvoření
podává zprávu
o tom, že sedmého
dne Bůh odpočnul.**

Den odpočinku není zákonem stanovený požadavek ani nepohodlné břemeno, které nás má ubíjet. Starý i Nový zákon představují sobotu jako dar milujícího Stvořitele. Pokud uctíváme

Stvořitele v den, který k tomu určil, naše tělo a mysl se regenerují, osvěžují a posilují.

Vztah se Stvořitelem

Bůh „požehnal sedmý den a posvětil ho“. Stvořil tím posvátný chrám v čase. Abychom ho uctívali, nemusíme cestovat na vyhrazená svatá místa. Posvátný čas je stejně přístupný všem lidem na světě.

Biblická zpráva o stvoření říká, že sám Stvořitel si vyhradil čas na odpočinek a společenství s námi – svým stvořením. Uvědomíme-li si, že taková nepředstavitelně mocná a kreativní bytost, jako je Bůh, se soustřeďuje na budování vztahů s námi lidmi, budí to v nás úžas. Den odpočinku je příležitost prohlubovat vztah s naším Stvořitelem. Pokud si On našel čas pro mě, já si ho pro něj nenajdu?

Den odpočinku je výzvou prožívat radost v Boží přítomnosti. Spolu s autorem žalmu můžeme zpívat: „Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho“ (Žalm 118,24).

Budování společenských vztahů

Náš pravidelný týdenní odpočinek je časem věnovaným budování vztahů s lidmi kolem nás. Ježíš řekl: „Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu“ (Marek 2,27). Mohli bychom to vyjádřit i tak, že sobota byla ustanovena pro „dobro člověka“. Tento čas si máme pravidelně oddělit nejen na bohoslužbu, ale i pro svou rodinu a okruh spoluvěřících.

Nedávné vědecké studie potvrzují přímý vliv náboženského života na zdraví. V průběhu šesti let vědci pozorovali čtyři tisíce starších pacientů. Všimli si u nich vztahu mezi náboženskými aktivitami a krevním tlakem. U těch, kteří pravidelně jednou nebo vícekrát do týdne navštěvovali bohoslužby, jednou nebo vícekrát za den se modlili nebo studovali Bibli či jinou náboženskou literaturu, byla pravděpodobnost výskytu

diastolického vysokého krevního tlaku o 40 procent nižší než u těch, kteří navštěvovali bohoslužby a modlili se jen sporadicky. (Instructional Journal of Psychiatry in Medicine. s. 189–213) Jinými slovy, náboženská víra a uctívání Pána Boha ve společenství věřících má pozitivní vliv na naše zdraví.

Rozvíjení vztahu k přírodě a ostatnímu stvoření

Pravidelný den odpočinku je úžasnou příležitostí pro udržování vztahu s ostatním stvořením. Čas strávený v přírodě je vynikající příležitostí k tomu, abychom si odpočinuli a zotavili se ze shonu a hluku našich všedních dní. Zvláště

pro děti je důležitý čas, který jim věnujeme, abychom spolu s nimi objevovali a obdivovali zázraky přírody. Pokud si vytvoříme pozitivní vztah k přírodě, prohlubuje se tím i náš vztah k jejímu Stvořiteli.

Sedmý den je výjimečný

Bůh nám dal dar – jeden den ze sedmi je určen k odpočinku. Záleží na tom, který den odpočíváme, který den věnujeme bohoslužbě? Nestačí se zastavit, když se budeme cítit unavení nebo když budeme mít právě trochu času navíc? V příběhu o stvoření čteme: „Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své

dílo. A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo“ (Genesis 2,2,3). Říká se tam, že to byl právě sedmý den, ve kterém Bůh **odpočinul, požehnal jej a posvětil**.

Desatero Božích příkázání zaznamenané v knize Exodus to vyjadřuje následovně:

„Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý.“ (Exodus 20,8–11)

Když lidé odpočívají sedmý den, dávají tím najevo, že věří v Boha stvoření.

Příkázání o dni odpočinku začíná slovem „pamatuj“. Člověk však zapomíná. Nejen na den odpočinku jako památku stvoření, ale i na samotného Stvořitele. Desatero zdů-

vodňuje svěcení dne odpočinku právě připomínkou Božího stvořitelského díla. Znovu opakuje, že tento čas je požehnaný a posvěcený samotným Stvořitelem.

V příběhu o stvoření je odpočinek sedmého dne stejně důležitý záznam jako stvoření ptáků pátého dne nebo zví-

řat a lidí šestého dne. Pán Bůh završil své stvořitelské dílo sedmého dne tím, že stvořil čas na odpočinek. Je to součást balíčku darů připravených pro lidi.

Závěr

Lidé jsou bezpochyby jiní než ostatní druhy živočichů. Pokud jsme něco jiného než jen pokročilí lidoopi, víc než chytré opice, pak jsme součástí plánu naplnit Zemi a starat se o ni. Pokud jsme byli vytvořeni „k obrazu“ Boha, který stvořil vesmír, co to asi znamená?

Zázraky ve vesmíru sahají za hranice naší představivosti. Je možné, že Bytosti s tak velkou mocí záleží na nás lidech? Je možné, že Bůh Stvořitel nám dal tak jedinečné dary, jako je například vědomí vlastní hodnoty a kreativity? Je možné, že nám dal jako dar čas oddělený k odpočinku, aby tím vyvážil ostatní dary? Je možné, že se tento Bůh o nás stále stará?

Pokud toto všechno není jen nějaká fikce, pak by se měl zřejmě od základu změnit náš pohled na život. Je to důležitá otázka, která stojí za to, abychom se jí věnovali.

Nový pohled na život

Mlhovina
Tarantule

Kapitola 10

Naše společné putování „za hranice naší představivosti“ jsme začali dlouhým pohledem upřeným ke hvězdám. Pokud je to možné, vydejte se znovu ven a podívejte se na oblohu. Teď už víte, že ve vesmíru je daleko víc hvězd, než jsme schopni uvidět.

Možná právě při čtení této knihy jste si uvědomili, co všechno existuje, i když to pouhým okem nevidíme. To, že ne všechny hvězdy jsme schopni zahlédnout, ještě neznamená, že tam nejsou. Stejně tak když při pohledu do nebe nevidíme Boha, neznamená to, že tam není. Stačí zavřít oči a povídat si s ním jako s přítelem. To je modlitba.

Náš svět je naplněn úžasnými stvořeními. Jejich schopnost přežít a množit se je tak pozoruhodná, že se sotva mohla vyvinout náhodně. Ještě impozantnější jsou schopnosti, kterými Bůh obdaroval lidi. Naše svobodná vůle, kreativita, schopnost řešit problémy, schopnost mluvit

a naslouchat – to vše je v našem světě jedinečné. Tato obdarování umožnila lidem vybudovat civilizace, vytvářet umění a hudbu i doletět raketou na Měsíc!

Možná je myšlenka, že to byl Bůh Stvořitel, kdo nás takto obdaroval, pro vás nová. Mění způsob, jakým pohlížíte na svět. Najednou je jasné, že lidé by se měli starat o přírodu, životní prostředí i o sebe navzájem.

Pokud do svého obrazu světa zahrneme Boha, pomůže nám to pochopit ty nejtěžší otázky, například proč se v dobrém světě setkáváme se zlem. Víme, že všichni jsme vtaženi do vzpoury. Vedeme válku proti svému Stvořiteli. Vědomě porušujeme zákony, které ustanovil. Pak přicházejí následky – bolest, smutek a smrt. Pochopíme i to, že toto není život, pro který jsme byli stvořeni. Boží původní záměr byl jiný.

Jakmile si uvědomíme, že Bůh připravil plán záchrany, změní to způsob našeho myšlení. I když to nezabrání tomu, abychom v životě měli problémy, náš život bude mít smysl. Když nám smrt vezme někoho z našich blízkých, můžeme věřit příslibu, že jednoho dne se s ním znovu uvidíme v Božím království.

Tento nový pohled na život dává odpovědi na základní otázky, na které evoluce neumí odpovědět:

- Proč jsme tady? Protože Bůh vytvořil jedinečný druh bytostí – lidi.
- Kam směřujeme? Naším konečným cílem je žít navždy s Bohem.
- Co se stane, když zemřeme? Čekáme na vzkříšení, které nám Ježíš slíbil.
- Proč je na světě tolik utrpení? Protože jsme uvězněni ve vzpouře. To se ale záhy změní.

Je úžasné, že na tyto otázky existují smysluplné odpovědi. Když pozorujeme, jak se plní plán záchrany, pociťujeme vnitřní pokoj. Je překvapivé, že Ten, kdo tento plán vytvořil, má zájem o každého z nás.

Když nám milovanou osobu vezme smrt, můžeme se držet slibu, že se s ní jednoho dne znovu setkáme v nebi.

Nazývám vás přáteli

Evangelista Jan zaznamenává událost, jak se poslední noc před svou smrtí Ježíš setkal se svými nejbližšími následovníky u výjimečné večeře. Rozmlouval s nimi o svém království, o tom, jaké lidi by z nich chtěl mít, a o dokonalém světě, ve kterém jednoho dne budou žít.

„Miluji vás stejně, jako Otec miluje mne,“ řekl jim. „Milujte se takto i nadále. Když budete zachovávat mé příkazy,

budete žít i v mé lásce. I já poslušně plním příkazy svého Otce a žiji v jeho lásce. Toto vám říkám, abyste mohli mít radost, kterou mám já, a aby vaši radost nic nezkalilo.“

A pak opakuje něco, co jim už jednou řekl. Považoval to za tak důležité, že to ten večer zopakoval třikrát: „Toto je mé přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15,12).

Možná jste slyšeli mnohé křesťany mluvit o tom, co ostatní dělají špatně, jak je naše společnost zkažená a hříšná a že se všichni potřebují změnit. Třeba mají pravdu – a některé věci by se skutečně měly změnit. Ale pokud se nezajímají o lidi kolem sebe – právě o ty, kteří naši pomoc nejvíce potřebují – pak ve skutečnosti nenásledují Ježíše.

Na začátku jsme mluvili o tom, že Bůh dal lidem zvláštní dary – dar svobodné vůle, kreativity a schopnost komunikovat. Udělal to, protože je Bohem vztahů. Chtěl mít s lidmi vztah.

Nyní vidíme, jaký vztah s námi chce mít. Bůh nechtěl mít sluhy, kteří by dělali jen to, co je jejich povinností. Nestál ani o roboty, kteří by automaticky poslechli každý jeho příkaz. Během poslední večeře Ježíš řekl svým následovníkům:

„Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“
(Jan 15,14.15)

Ježíš chce, aby jeho následovníci byli jeho přáteli. Chce, abychom byli šťastní.

Ježíš chce, aby jeho následovníci byli jeho přáteli. Chce, abychom byli šťastní. Chce, abychom se stali jeho milujícími přáteli! Nevytvářel chytřejší opici nebo lidoopa, který umí mluvit. Stvořil nás jako jedinečné a výjimečné bytosti v celém vesmíru.

Za hranicí představivosti

Vzpomeňte si znovu na tu exkurzi do vesmíru, kterou jsme spolu absolvovali v první kapitole této knihy. Můžeme věřit, že Bytost, která vytvořila 175 miliard galaxií v našem

vesmíru, má zájem o to, co se děje na této maličké planetě obíhající okolo jakési nevýrazné hvězdy? Pokud je jen v Mléčné dráze miliarda planet, čím je zvláštní právě ta naše?

Je ohromující, že Bytost, která přemýšlí v tak nesrovnatelně obrovském měřítku, myslí na lidi. Zdá se to prostě neuvěřitelné, že Bůh, který má schopnost všechno toto stvořit, měl zájem vytvořit plán na záchranu lidí, kteří se vzbouřili. Ještě nepředstavitelnější je to, že Bůh měl nejen plán, jak svět zachránit, ale samotný náš Stvořitel – Ježíš – se snížil na naši úroveň. Stal se obyčejným člověkem, aby tento plán uskutečnil.

Ježíš nepřišel na zem jen proto, aby udělal pořádek. Nepřišel jen proto, aby nás znovu naučil rozeznávat dobro od zla. Nepřišel si jen najít několik svých následovníků. Nepřišel proto, aby počet věřících v jeho církvi rostl více než kdykoliv předtím. Ježíš chce, aby se principy Božího království šířily po celém světě. Stvořitel nekonečného vesmíru přišel, aby si získal naše přátelství a ukázal nám cestu zpět k radosti.

Ježíš nechce stroje, které by ho perfektně poslouchaly. Chce následovníky, kteří pochopili, proč přišel a proč jediné On přináší skutečný a radostný život. Touží, abychom se stali jeho přáteli. I dnes nám chce pomoci pochopit své záměry a dotknout se našeho srdce.

I dnes nám chce Ježíš pomoci pochopit své záměry a dotknout se našeho srdce.

Co vy na to? Našli jste v této knize nové podněty k přemýšlení? Pokud jste při čtení pocítili touhu po poznání velkého Tvůrce vesmíru, potom vezměte do ruky Knihu knih – Bibli – a otevřete svá srdce, abyste ho mohli lépe poznat a pochopit jeho záměry s vaším životem.

Pokud je vesmír kolem nás příliš velký na to, abychom ho dokázali změřit, pokud jsou zázraky života příliš podivuhodné a složité na to, aby se daly vysvětlit, potom i láska našeho Boha, který stvořil každého z nás, skutečně sahá až za hranice naší představivosti.

ZA HRANICÍ PŘEDSTAVIVOSTI

L. James Gibson • John T. Baldwin • Jerry D. Thomas

Vydal Advent-Orion, spol. s r. o.

Roztocká 5, Praha 6

Odpovědná redaktorka Michaela Hrachovcová

Grafická úprava a sazba Robert Prokopec

Foto na obálce a v knize: iStockphoto.com, NASA.gov., Pacific Press®

Publishing Association

Vytiskla tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Praha 2014

Vydání druhé

Více informací: www.skk.cz

www.filmstvorení.cz

www.daretobelive.com

Při pohledu do vesmíru pocítujeme úžas nad tím, jak je tento neuchopitelný prostor plný hvězd a mlhovin úchvatný. Stejně fascinující je zkoumat život na zemi, vzájemnou provázanost všech živých organismů a složité systémy v lidském těle, které umožňují člověku nejen jednoduše existovat, ale i učit se, smát se, milovat. Všechny tyto poznatky nás vedou k vědomí, že svět nemohl vzniknout náhodou. Otevírají nám pohled na Boha a jeho plán s touto zemí a člověkem. Seznamte se s myšlenkami a fakty, ze kterých se vám bude tajit dech. Objevíte něco, co zastíní vše, co jste si dosud kdy představovali.

